NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 8 APRIL 2024

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
38 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar (tot 20.10 uur), Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heren Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heren Louw en Markes, mevrouw Mertens (vanaf 20.15 uur), de heer Meijroos (tot 20.30 uur), mevrouw Meurs-Troch, de heren Nawijn, Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek (tot 20.40 uur), Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar (vanaf 20.10 uur), de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: de heer Mohammadian

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Herstemming benoeming en installatie wethouder W.J. Blansjaar**
   b. **Toelating en installatie raadslid W. Mertens**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**
   a. **Raadsvoorstel Nota waarderen, activeren en afschrijven vaste activa 2024**
   b. **Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2024**
   c. **Raadsvoorstel Verbetering rapportages Sociaal Domein**
   d. **Besluitenlijst en notulen van 18 maart 2024**
7. **Debat (inclusief stemmingen):**
   a. **Raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit**
   b. **NAAR HAMERSTUKKEN Raadsvoorstel Verbetering rapportages Sociaal Domein**
   c. **Agenderingsverzoek Opvang Asielzoekers**
8. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, van harte welkom bij de gemeenteraadsvergadering van 8 april 2024. Zoals u weet, doen we na de opening altijd het onderdeel vaststelling van de agenda. Ik heb in ieder geval bericht van verhindering ontvangen van mijnheer Mohammadian van Zoetermeer Vooruit, die is afwezig. Dan gaan we over tot de vaststelling van de agenda. De agenda is aan de orde zoals die op 14 maart 2024 in iBabs is gepubliceerd. Als het goed is, heeft u afgelopen donderdag ook gezien dat er nog wijzigingen zijn aangebracht. Daarnaast heeft mijnheer Ekkelenkamp van D66 een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Ik stel voor om deze motie toe te voegen als nieuw agendapunt 8. Dat zijn de wijzigingen op de agenda. Zijn er nog mensen die nog iets willen zeggen over de agenda? Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Alvorens we gaan stemmen straks over de benoeming van onze beoogd wethouder, heb ik nog een vraag voor hem. Zou ik die mogen stellen in derde termijn?

De **voorzitter**: Als dat nodig is, ik kijk even rond of daar bezwaar tegen is. Dan gaan we voordat we overgaan tot stemming over tot een derde termijn, dat zal ik ook aankondigen. Kan iedereen zich daarin vinden? Ik denk dat er geen bezwaar is, dan gaan we dat eerst doen straks, voordat de herstemming plaatsvindt. Als er verder geen opmerkingen over de agenda zijn, stel ik de agenda vast als net besproken.
Dan gaan we naar de spreektijden, ik stel u voor om voor agendapunt 7, debat de volgende spreektijden vast te stellen: zes minuten spreektijd per fractie en 24 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan constateer ik dat dat ook is vastgesteld. Dank u wel.

a. Herstemming benoeming en installatie wethouder W.J. Blansjaar

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 1.a, de herstemming benoeming en installatie van wethouder de heer Blansjaar. Zoals u allen weet, ik hoef dat niet te herhalen, maar toch, bij de besluitvorming op 18 maart 2024 staakten de stemmen. Gezien deze uitslag zal er vanavond tijdens deze vergadering herstemming aan de orde zijn. Het verzoek is net gedaan door de heer Velner om voordat we overgaan tot stemming, nog een derde termijn te houden waarbij u de gelegenheid krijgt om vragen te stellen aan de kandidaat, de heer Blansjaar. Ik stel voor om de heer Blansjaar te verzoeken achter de katheder plaats te nemen en dan kan hij uiteraard de vragen beantwoorden. Wacht u even tot de heer Blansjaar achter de katheder staat. Ik had in ieder geval een vraag van de heer Velner. Zijn er nog andere leden van de raad die een vraag willen stellen? Dat is niet het geval, dan geef ik het woord aan mijnheer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ik heb in feite één vraag voor de heer Blansjaar. Gezien de uitslag van de stemming van de vorige keer is mijn vraag of het wel wijs is om uw kandidatuur te handhaven. Hoe denkt u de helft van de raad die u de vorige keer niet overtuigd heeft, nu wel te kunnen overtuigen in de toekomst?

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Dat is een heel goede vraag. Vanuit de cultuursector heb ik best veel steunbetuigingen gekregen, dus ik ben heel erg blij dat die daarop gereageerd hebben. Dat er gelijke stemming was, daar kon ik op dat moment eventjes niets aan doen. Ik voel me daar wel door gesterkt. Als wij een andere wethouder zouden moeten gaan leveren, dan zou die zich weer een halfjaar moeten inwerken, en dan kan die pas echt aan de slag. Dus dat zou een enorme achterstand betekenen, terwijl ik al een jaartje erop heb zitten en een jaar lang wethouder Mertens heb vervangen. Dat is de reden waarom ik zeg: dan ga ik toch nog een poging wagen. Is dat voldoende?

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat ga ik even vragen. Mijnheer Velner? Nog behoefte, of is dat voldoende? Mevrouw Van Damme?

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dan heb ik eigenlijk toch wel een klein vraagje. Want u zegt dat u al een jaar erop heeft zitten. In dat jaar heeft u dus twee keer uit emotie gereageerd. Hoe weten we dat dat dan ook niet meer gebeurt? Want dat was natuurlijk wel het euvel.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ja, dat dat klopt. Ik heb uit emotie gereageerd. Dat gesprek is even heel iets dan wat ik op Facebook heb gedaan. Bij dat gesprek is wederzijds vuurwerk afgestoken, laat ik het zo maar zeggen. Wat ik op Facebook heb gedaan, was absoluut fout. Dat had ik niet moeten doen. Dat was in mijn gedachte 'ik ben nog geen wethouder, ik mag nog een keertje reageren'. Dat had ik absoluut niet moeten doen. Gewoon dom. Dat kan ik niet terugdraaien Als ik het terug kon draaien, had ik dat absoluut teruggedraaid. Dat was gewoon absoluut dom. Ik heb een verkeerde inschatting gemaakt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond, als er verder geen vragen zijn, dank ik mijnheer Blansjaar voor het beantwoorden van de vragen. Dan mag hij uiteraard weer plaatsnemen op zijn plaats in de raadzaal. Dat betekent dat ik nu de beraadslagingen sluit en nu overga tot de daadwerkelijke stemming. U heeft

het ook al in de procesbrief kunnen lezen, dus wat ik ga zeggen zou als het goed is bekend moeten zijn. Maar omdat het een herstemming betreft en ik alle zorgvuldigheid wil waarborgen, stel ik voor de schriftelijke stemming te doen volgens de procedure zoals ook Provinciale Staten die hanteert bij stemmingen voor de leden van de Eerste Kamer. Dat houdt in dat alle leden van de raad straks een stembriefje krijgen uitgereikt door de bodes. En daarna zal ik u op alfabetische volgorde een voor een oproepen om uw stem uit te brengen in het stemhokje dat, vanuit mij gezien, rechts in hoek van de zaal staat. Na het uitbrengen van de stem wordt u gevraagd uw stembriefjes in te leveren in de stembus die hier bij de raadsgriffier staat. We laten vervolgens, zoals gebruikelijk is, de stembriefjes in aanwezigheid van de griffier tellen door een stembureau in de schorsing. Wie zou stemming over deze procedure willen hebben? Als dat niet het geval is, dan constateer ik dat deze procedure is vastgesteld. Dan gaan we zoals we dat altijd doen over tot stemming en dan wil ik voorstellen om de volgende leden van de raad in het stembureau te benoemen. Dat betreft mevrouw Hoekstra, de heer Aiobi en de heer Smits, waarbij mevrouw Hoekstra zal optreden als voorzitter. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval. Dan gaan we nu over tot de stemming met de stembriefjes. Ik mag de bodes verzoeken om nu de stembriefjes uit te delen.
Leden van de raad, dames en heren op de publieke tribune en thuis, dank aan de bodes. Dan gaan wij nu over tot stemming zoals we dat hebben afgesproken. Ik zal het voor de duidelijkheid nog één keer zeggen. Ik roep u op alfabetische volgorde een voor een op en terwijl de rest van de raadsleden blijft zitten, en proberen ook rustig te zijn, gaat u met het stembriefje naar het stemhokje, brengt uw stem uit en loopt met uw stembriefje naar de stembus hier bij de raadsgriffier en daarna neemt u weer plaats. Als ieder raadslid zijn of haar stem heeft uitgebracht, schors ik de vergadering voor het tellen van de stemmen. Ik zal kijken of we dat op een nette manier kunnen doen, zodat als iemand terugloopt, de volgende kan want anders gaat het heel lang duren waarschijnlijk. Ik begin en als eerste wil ik de heer Aiobi naar voren roepen.

De voorzitter roept de raadsleden op alfabetische volgorde op om hun stem uit te brengen.

De **voorzitter**: Daarmee zijn we gekomen tot de laatste stem. Als het goed is, heeft ieder aanwezig raadslid zijn of haar stem kunnen uitbrengen. Dat betekent dit dat we het stembureau vragen zijn werk op zich te nemen en daarmee schors ik nu de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de voorzitter van het stembureau, mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Soms duurt het even voor je weet hoe de microfoon werkt.
Er zijn 38 stemmen uitgebracht, waarvan 38 geldig en 0 blanco. Voor de heer Blansjaar hebben 21 mensen gestemd, tegen 17. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Hoekstra en dank voor het werk aan de leden van het stembureau. Dan concludeer ik dat de heer Blansjaar tot wethouder van de gemeente Zoetermeer is benoemd. Dan kunnen we nu overgaan tot installatie van de benoemde wethouder en daarvoor ga ik achter de katheder staan en verzoek ik mijnheer Blansjaar om naar voren te komen. En ik verzoek inderdaad iedereen te gaan staan, dank u wel.
Mijnheer Blansjaar, het staat hier op mijn papier, dus ik moet u echt vragen wat er staat, of u de benoeming tot wethouder van de gemeente Zoetermeer aanvaardt. Ik dacht al, dat zal wel, maar toch moet ik die vraag stellen. Maar dat is uiteraard in orde. Dan gaan we nu over tot de installatie. Ik ga zo dadelijk de tekst van de eed voorlezen waarna ik u verzoek te antwoorden met 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig'.
'Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Blansjaar**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd met uw benoeming tot wethouder. (applaus)
U mag allemaal weer even gaan zitten, maar niet voor lang denk ik. De wethouder neemt nu uiteraard plaats achter de B&W-tafel. We gaan straks schorsen, ik verzoek enige stilte als dat kan.

b. Toelating en installatie raadslid W. Mertens

De **voorzitter**: Uiteraard is er met het vertrek van de heer Blansjaar ook een plek in de raad vrijgekomen, een vacature. In het kader van de toelating van het nieuwe raadslid, mevrouw Mertens, wordt aan u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het Centraal Stembureau en de geloofsbrieven van mevrouw Mertens inmiddels in handden zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Mij is gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en mijnheer Duiven, die al onderweg is, gaat rapport uitbrengen.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, de commissie heeft de geloofsbrieven van het benoemde lid van de gemeenteraad, mevrouw Mertens, onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden zoals gebruikelijk ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert de gemeenteraad dan ook mevrouw Mertens als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw werk, mijnheer Duiven. Ik stel aan de raad voor het advies van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, aldus besloten. Dan gaan we over tot de installatie van mevrouw Mertens. Dan wil ik mevrouw Mertens verzoeken naar voren te komen en iedereen weer vragen om te gaan staan.

De **voorzitter**: U kent de procedure, mevrouw Mertens, maar toch. Ik lees zo dadelijk de belofte voor en dan mag u antwoorden met 'dat verklaar en beloof ik'.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

Mevrouw **Mertens** (PDvZ): Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd met uw toetreding tot de raad. En een applaus natuurlijk! (applaus)
Dames en heren, mevrouw Mertens zal haar plaats innemen en ik ga de vergadering schorsen om iedereen even de gelegenheid te geven om zowel mijnheer Blansjaar als mevrouw Mertens te feliciteren. Ik schors de vergadering tot 20.30 uur.

Schorsing

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering, leden van de raad, dames en heren op de publieke tribune en thuis. Daarbij meld ik overigens dat de heer Meijroos de vergadering heeft verlaten. We gaan over naar agendapunt 2 van de agenda, dat is het spreekrecht. Ik vraag Sam Beekman naar voren te komen. U gaat inspreken over de Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit vanuit het perspectief van een jongere. En u heeft aangegeven dat u met uw voornaam wenst te worden aangesproken. Dus dat ga ik doen, gaat uw gang, Sam.

Sam **Beekman**: Goedenavond allemaal, mijn naam is Sam. Ik ben vijftien. Ik woon in Zoetermeer. Ik houd me veel bezig met het onderwerp queer emancipatie. Zo ben ik medeoprichter van een queer jongerengroep en zit ik al vier jaar in het GSA-bestuur op mijn school, waarvan ik twee jaar voorzitter ben geweest. Ik ga vandaag praten vanuit het perspectief van queer jongeren, mijn perspectief dus. En dat doe ik in de vorm van spoken word, want zo uit ik mij het beste. Het heet 'Liever was ik.'

Liever was ik vanavond buiten, aan het hangen met wat vrienden, lekker zorgeloos, alles even loslaten. Maar als ik buiten ben, dan heb ik nooit die optie. Ik kan het nooit even loslaten. Overal waar ik kom, word ik uitgescholden, van kankeremo, naar kankerhomo, van Meerzicht naar Oosterheem. Nergens voel ik mij veilig.
Liever was ik vandaag niet naar school gegaan, een plek om mezelf te ontwikkelen verandert in een plek waar ik vastzit met mijn ideeën en mijn gedachtes. Overal waar ik kom, voel ik me niet gewild, er worden dingen naar mij gegooid, ik word lastiggevallen, uitgescholden, bespuugd en achtervolgd. Ik ben een doelwit, een punt van discussie en object waarover gepraat mag worden. Geen mens met emoties.
Liever had ik dat het niet nodig was om Paarse Vrijdag te vieren op school. Ik had niet willen laten zien dat er een dag is dat je veilig bent. Ik had willen zien dat we overal veilig zijn. En niet op initiatief van mij, een leerling die om hulp schreeuwt. Daarom had ik ook liever niet dat de school de wethouder uitnodigde om te laten zien hoe inclusief wij zijn. Tijdens haar bezoek kwam de waarheid al snel naar boven: leerlingen worden lastiggevallen, gepest en aangevallen, maar er wordt niet genoeg aan gedaan.
Liever had ik me vandaag niet kwetsbaar opgesteld. Kwetsbaar zijn houdt mij puur en authentiek. Het houdt me dichtbij mezelf, maar wanneer ik mij openstel, dan komt het telkens weer: het verhaal over de slachtofferrol. Mijn ervaringen zijn niet erg genoeg, niet extreem genoeg. Dan krijg ik te horen dat ik mijn hoofd maar hoger moet houden en dat mijn rug rechter moet zijn.
Liever had ik het nut ingezien van vandaag. Niet alleen van vandaag of deze week, maar ook het nut van mijn leven. Transgender mensen doen vijf tot tien keer vaker poging tot zelfmoord. En wij denken hier zeven keer zo vaak over na. Ik vraag u er even bij stil te staan. Vijf tot tien keer vaker een poging tot zelfmoord. Ik moet dus vijf tot tien keer zo hard vechten om mijn tienerjaren te overleven. Vijf tot tien keer sterker zijn om school door te komen. Vijf tot tien keer zo hard zoeken naar de waarde van mijn leven. Vijf tot tien keer. Dit komt door onveilige thuissituaties, kwetsende reacties, altijd alert moeten zijn en nog veel meer. Daarom heb ik ook vijf tot tien keer zoveel behoefte aan queer gemeenschappen waar ik mezelf kan zijn zonder restricties, zonder oordelen. Maar zelfs daar kom ik niet tot rust. Ik ken geen rust, want op het moment dat ik naar buiten ga, laat ik mijn veiligheid binnen.
Liever had ik hier verteld dat ik mij gerepresenteerd voel door de politiek, dat ik het idee heb dat jullie mij horen, dat jullie mijn pijn meevoelen, mijn verdriet meekrijgen en mijn schreeuw om hulp erkennen en oppakken.
Liever had ik gezegd dat het anders was, maar ik heb nog lang niet alles verteld. Dit is slechts een deel van mijn verhaal, maar ik ben niet alleen. Daarom nodig ik jullie graag uit op gesprek bij de queer jongerengroep vanuit de organisatie gro-up buurtwerk om ons perspectief te zien en te ervaren. Daarbij wil ik u vragen om open te staan om jongeren op creatieve manieren op te zoeken. Onze meningen zijn belangrijk, verfrissend en cruciaal. Zonder jongeren, geen toekomst. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel Sam, voor deze bijdrage. Dan ga ik over naar het tweede spreker. Dat is mevrouw Frankena namens het COC Haaglanden. Ook zij spreekt over de Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit. U heeft ook vijf minuten, gaat uw gang.

Mevrouw **Frankena**: Dank u wel voorzitter. En dank allemaal dat ik wat woorden tot jullie mag richten. Ik zal me eerst even kort voorstellen. Ik ben Maaike Frankena. Ik werk voor het COC Haaglanden. Ik ben daar coördinator voorlichting. Ik werk in Zoetermeer, maar ook in vijf andere steden in de regio Haaglanden.
Vorige week of twee weken geleden heb ik het debat online gevolgd dat plaatsvond in de raadscommissie en misschien hadden wij als COC daar beter bij aanwezig kunnen zijn, omdat het plotseling ook over ons ging. Maar het zette mij en ons wel aan het denken dat we beter moeten vertellen wat we doen en vooral waarom. Het lijkt wel alsof andere organisaties door zich tegen ons af te zetten ook de mensen voor wie wij werken laten verdwijnen en dat kan niet.
De letters van wat wij doen, dat heeft u gezien, dat staat op papier, dat staat in het regenboogbeleid. Ik wil er wat kleur aan geven. In Zoetermeer geven wij hoofdzakelijk voorlichtingen en ondersteunen wij GSA's. Sam is daar ook een voorbeeld van. Gender and Sexuality Alliances, oftewel clubjes waar je met jouw medeleerlingen ook anders kan zijn. Je kunt leerlingen vinden die net zo anders zijn als jij. Dat is wat een tiener zoekt. Een clubje, een groep. Als niet-hetero leerling sta je buiten een heel grote groep, dag in, dag uit, van minuut tot minuut. Maar waar vind je dan jouw gelijken? Wij zijn lid van dezelfde voetbalvereniging. Wij houden niet van dezelfde broeken. Waar vind ik mijn gelijke? Bijvoorbeeld bij een GSA. Dat is een eerste opvang en het is het eerste netwerk voor kinderen, jongeren, tieners. De voorlichtingen zijn goede gesprekken waarbij we leerlingen uitdagen om over zogenaamde vaststaande feiten in hun hoofd na te denken, een eigen mening te vormen en die op een respectvolle manier uit te spreken, ook al is waar het over gaat niet helemaal hun ding en dat alles in gesprek met getrainde lhbtiq-

vrijwilligers uit mijn team. Het doel is hier te bereiken dat leerlingen zich het volgende afvragen: weet ik zeker waar ik het over heb? Oftewel, check your facts. Iets dat ik volwassenen ook regelmatig aanraad. En heel belangrijk: hoe ga je om met anders? Want daar komt het vaak op neer. Hoe ga je om met anders?
Tegelijkertijd doen we nog meer dingen als we daar staan. We staan te rolmodellen. We staan te rolmodellen voor leerlingen zoals Sam en anderen dat je de middelbare school kunt overleven. En dat klinkt misschien grappig, maar met vier meer lhbtiq-leerlingen – dat is een ander getal dan Sam noemde, omdat we dan ook de lesbische en homoseksuele leerlingen meenemen – die met zelfmoordgedachten rondlopen, is dit wat mij betreft een bloedserieus gegeven. Soms vragen leerlingen – ik geef ook wel eens les – 'ja, waarom staat u hier eigenlijk?' En dan zeg ik 'vanwege dit'. Vanwege het feit dat er nog altijd hier op school extra leerlingen rondlopen die zichzelf van kant willen maken. Want daar komt het op neer. U kunt daarover nalezen. Ik heb stukken mee mogen sturen. Dat vond ik trouwens super-de-luxe, dank.
We laten onszelf ook zien. Voor veel leerlingen zijn wij de eerste lhbtiq-mensen waar ze mee spreken. Waar ze mee spreken in plaats van over. Bijvoorbeeld afgelopen week gaven we les in Voorburg. Ik met een vrijwilligster. Aan het eind van de les kwam er een meisje naar me toe dat zei 'weet je, ik ben eigenlijk bi, maar ik vind het zo moeilijk om dat aan mijn ouders te vertellen'. Toevallig had ik foldertjes bij me. Supersaai, maar die waren ook voor docenten. Dus ik wilde haar zo'n foldertje geven. Maar ze begon zich helemaal af te schermen. Nee, want dan zien haar vriendinnen achter haar dat. Nu hebben we van die bandjes dus ik deed het af en zei 'hier, daar heb je website van ons. Neem alsjeblieft contact op met Jong&Out. Daar zitten begeleiders. Daar zitten mensen, daar zit jouw groep'. 'Jong&Out? Nooit van gehoord'. 'Kijk maar op de website. Ga je groep zoeken'.
Zo open is het dus ook niet op alle scholen. Een lhbtiq-leerling heeft vaak veel te verliezen. Vaak begrijpen mensen daar buiten dat niet. Het is voor hen niet duidelijk wat er te winnen is. Daar hebben ze hulp van buitenaf bij nodig. Gaat het goed met lhbtiq-leerlingen? Met een gedeelte wel, maar niet met iedereen. We zijn er ook voor die lhbtiq'ers die zich nog niet sterk genoeg voelen om met een opgeheven hoofd en met een blij hart naar school te gaan. Wij zijn er trouwens ook voor mensen die genderdivers zijn en niet alleen voor mensen die lesbisch en homoseksueel zijn.
Hier in Zoetermeer werken we op dit moment hartstikke goed samen met het jongerenwerk gro-up, met de GGD, met het JIP, voorheen ook – hij kwam net naast me zitten – met het ILOZ. Dat is helaas de laatste tijd wat verwaterd, wij weten ook niet zo goed waarom, maar dat gaan we weer aanhalen. Dat willen we blijven doen. We werken trouwens ook heel goed samen met de bibliotheek. Die organiseert sprekers en dergelijke. We willen door, scholen helpen met de ingewikkelde aanscherping uit 2021 van de Burgerschapswet. 'U heeft de plicht om te zorgen voor een veilige lhbtiq-klimaat op uw school'. Ik zie directies met zulke ogen zitten denken 'wat is dat dan?' Wij van het COC hebben daar een idee over.

De **voorzitter**: Zou u willen gaan afronden, mevrouw Frankena?

Mevrouw **Frankena**: Ja. U heeft van Sam kunnen horen hoe hen diens school ervaart. Dat is niet leuk te noemen. Zoetermeer en de Zoetermeerse scholen lopen niet voorop bij het ondersteunen van GSA's of bij het aanvragen van voorlichtingen. Ik hoop dat u met het aannemen van het beleid vandaag een rolmodel bent, een voorbeeld bent voor de rest van Zoetermeer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frankena, voor uw bijdrage. Dan hebben wij verder geen insprekers meer.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan gaan we door naar agendapunt 3, dat zijn de mondelinge vragen. Daarvoor wil ik het woord geven aan de heer Van Rumpt die vragen heeft over het Bevrijdingsfestival. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Op 5 mei vieren we de bevrijding van Nederland in 1945 en dat we sindsdien in vrijheid leven. Ook dit jaar wordt er in Zoetermeer een Bevrijdingsfestival georganiseerd. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn en er dit keer drie podia, namelijk Markt, Nicolaasplein en Oostwaarts. Aangezien Bevrijdingsdag dit jaar op een zondag valt, willen wij graag aandacht vragen voor het respecteren van de zondagsrust. De laatste keer dat Bevrijdingsdag op een zondag viel, dat was in 2019, heeft een aantal kerken veel hinder ondervonden tijdens het Bevrijdingsfestival. Nu er ook een podium op het Nicolaasplein komt, is risico op overlast alleen maar toegenomen en daarom hebben wij de volgende vragen. Allereerst: op welke manier is geborgd dat de zondagsrust zoals deze beschreven staat in de Zondagswet gerespecteerd wordt? Ten tweede: wordt

er ook bij de opbouw van het festival rekening gehouden met zondagsrust? En ten slotte: in het evenementenbeleid dat wij vorig jaar met elkaar hebben vastgelegd, staat dat via een communicatiestructuur overleg tussen de organisator, gemeenten en bewoners kan plaatsvinden om zo vooraf af te stemmen hoe overlast beperkt kan worden. Is er voor het Bevrijdingsfestival overleg geweest tussen de gemeente en/of de organisator en de kerken en bewoners om te bespreken hoe overlast kan worden beperkt? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rumpt, dan ga ik naar het college. Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank en dank aan de heer Van Rumpt voor de vragen. Zijn eerste vraag was 'hoe wordt geborgd dat de zondagsrust zoveel mogelijk wordt gerespecteerd, zoals die beschreven staat in de Zondagswet?' Die zal op 5 mei zoveel mogelijk gerespecteerd worden. Allereerst begint het festival om 13.00 uur, zodat in ieder geval geen sprake is van overtreding van die Zondagswet. De burgemeester heeft vanaf 13.00 uur ontheffing gegeven voor geluidsniveau tot op 200 meter afstand. Mocht dat meer zijn, dan kunnen omwonenden het natuurlijk altijd even melden via 14079. Dan zal een geluidsmeting worden gedaan. En als die meting te hoog is en de klacht is terecht, dan kunnen we daar wat mee.
De tweede vraag was 'wordt er ook rekening gehouden met de opbouw van het festival?' Ons is aangegeven dat zoveel mogelijk geprobeerd wordt om alle werkzaamheden al voor de zondag klaar te hebben. In ieder geval zal tot 13.00 uur die zondagsrust ook gerespecteerd worden.
Tot slot vroeg u ook of er overleg is geweest. We hebben op dit moment vaak en veel overleg met alle evenementenorganisatoren. De organisator is ook verplicht om goed in contact te staan met de belanghebbenden in de omgeving. Ik heb geprobeerd om vandaag nog even contact op te laten nemen voor de laatste stand van zaken. Ik heb de organisator van het 5 meifestival vandaag niet te pakken gekregen. Als me dat morgen of overmorgen wel lukt, zal ik u daar nog eventjes de laatste stand van zaken over geven.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema. Ik kijk naar mijnheer Van Rumpt. Is dit voldoende?

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voldoende inderdaad en als we die terugkoppeling later deze week nog kunnen ontvangen, graag.

De **voorzitter**: Oké, dan hebben we verder geen vragen. Voor de volledigheid, er waren vragen ingediend door mevrouw Bout van de PvdA. Die heeft ze inmiddels beantwoord gekregen, dus die hoeven niet meer gesteld te worden, voor de mensen die denken dat ik iets oversla.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 4, de mededelingen. Ik ga eerst kijken of er mededelingen uit de raad zijn. Dat is niet het geval. Mededelingen uit het college? Ook niet.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 5, ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Is er iemand die daar stemming over wenst? Ik constateer dat we met 37 raadsleden zijn. Dan zijn de ingekomen stukken hiermee afgedaan.

6. Bekrachtiging/opheffing geheimhouding

a. Raadsvoorstel Nota waarderen, activeren en afschrijven vaste activa 2024
b. Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2024
c. Raadsvoorstel Verbetering rapportages Sociaal Domein
d. Besluitenlijst en notulen van 18 maart 2024

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 6, de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. Die kunt u allemaal zien op de agenda van vandaag. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring over een van deze raadsvoorstellen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming wenst over een van de raadsvoorstellen? Ook niet het geval, dan constateer ik dat deze stukken zijn vastgesteld.

7. Debat (inclusief stemmingen):

a. Raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debat. We beginnen met het raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit en ik ga eerst kijken wie daar het woord over wensen te voeren. Ik zie mijnheer Van den Boomgaard, mevrouw Haak, mevrouw Van Damme, mijnheer Aiobi, mevrouw Brouwer, de heer Smits, de heer Markes, de heer Ekkelenkamp, de heer Meurs. Sorry, mevrouw Meurs! Excuses. En de heer Louw. Dan heb ik volgens mij iedereen gehad. Dan geef ik het woord aan de heer Van den Boomgaard. Overigens, ik wijs u erop dat u zes minuten spreektijd heeft voor beide onderwerpen. Maar dat is natuurlijk ten overvloede gezegd.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter. Het heeft er de schijn van dat we hier vergaderen over maatschappelijke diversiteit en inclusie, maar niets is minder waar. We vergaderen over symboolpolitiek die geen enkele vorm van vermeende achterstelling en grieven van bevolkingsgroepen verhelpt. We vergaderen over een wedstrijdje om de meeste regenboogzebrapaden. Het is de ijdelheid ten top, op uiterlijkheden gericht 'kijk ons eens deugen', maar volstrekt betekenisloos. Beleid, jawel, tot 2040, zestien jaren, vier raadsperiodes lang. Om het jaar zal geëvalueerd en bijgestuurd moeten worden.
Hoe denkt het college de impact meetbaar te maken? Welke resultaten naar objectieve maatstaven moeten worden aangetoond om het belastende beleid voort te zetten? In de raadscommissie is naar voren gekomen dat het beleid voorbijgaat aan de diversiteit binnen de gemeenschappen die ermee gediend moeten zijn. Heel veel uitstekend functionerende medeburgers die homo zijn, of religieus, of vrouw, of met een migratieachtergrond, waarschuwen juist voor averechtse effecten en andere wezenlijke gevaren. De inspreker van Stichting De Roze Leeuw wil gelijk behandeld worden en niet als een exotische vogel, vertelde hij. De oppositie, uw FVD, begrijpt dat.
Welke plek geeft het college in de meerjarenvisie aan mensen die last en schade ondervinden van dit beleid? Het beleid ontketent concurrentiestrijd tussen belangengroepen. Vrouwen en lhbtiq+'ers hebben prioriteit, maar racisme zou een groter probleem zijn, hoorden we in de commissie. De netwerkregisseur voert kennelijk de regie over het netwerk van belangengroepen. Voor diversiteit in politieke gezindten is al helemaal geen ruimte als bijvoorbeeld rechtse denkbeelden als een gevaar voor de stad worden aangemerkt. FVD heeft hier schriftelijke vragen over gesteld.
Tot overmaat van ramp, voorzitter, en daarmee sluit ik af, stevenen we af op een begrotingsravijn dat ons dwingt te bezuinigen op lasten waar geen baten tegenover staan. In welke voorzieningen is het college van plan om structureel te snijden om dit ijdele beleid voort te kunnen zetten? Tot zover. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard. Dan ga ik naar mevrouw Haak, voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank voorzitter. Het is voor sommige groepen moeilijk om zich voor te stellen dat aandacht voor diversiteit en inclusie noodzakelijk is. Is het niet te woke? Is er nu wel echt een probleem? Deze mensen kunnen toch gewoon meedoen? En waarom moeten wij ons aanpassen aan een minderheid? Mensen houden over het algemeen gewoon niet echt van veranderingen. Zeker niet als gewoon gaat zoals het gaat en als het voor jou goed gaat. Waarom moet het dan per se anders? Maar helaas laten de cijfers – we hebben het net ook al gehoord – een ander beeld zien. Maar met name de ervaringen die we horen, ook net van de insprekers, geven ons aan dat er echt wel wat mis is. En ik, als vrouw, ben bijvoorbeeld niet eens een minderheid. Volgens mij zijn we in de wereld in de meerderheid. Maar toch is het nodig om de focus te leggen op vrouwenemancipatie. Waarom? Ik weet zeker dat elke vrouw hier in de zaal minimaal drie voorbeelden kan geven waarin zij als vrouw anders, ongelijk, oneerlijk of zelfs bedreigend is behandeld of beoordeeld. En dan zijn wij als vrouwen nog vrij gangbaar. Hoe heftig is het dus als je transgender bent, of een minder gangbaar gender hebt? De cijfers liegen er niet om.
Gelukkig wordt in dit raadsvoorstel genoeg aandacht gegeven via verschillende netwerken, verschillende sporen, om die problemen onder de aandacht te brengen. Het is ook nodig als overheid om te stimuleren dat het gesprek gevoerd wordt en om als gemeente te laten zien dat we inclusief willen zijn, dat we een voorbeeld hebben. Helaas werkt het niet zo dat hoe meer aandacht er is, hoe groter de acceptatie is. Er zit een fijne lijn tussen de hoeveelheid aandacht die positief is en wanneer het frustratie gaat opwekken. Wij vinden dat het raadsvoorstel zoals het er nu ligt een goede balans heeft gevonden tussen deze twee zaken en we zullen dat raadsvoorstel dan ook steunen. En daarnaast geeft de tweejaarlijkse evaluatie ook genoeg ruimte om bij te sturen als het nodig is of om de focuspunten te veranderen. Tot zover. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar mevrouw Van Damme, SP.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. De SP die vindt dat iedereen gelijkwaardig is. Man, vrouw, homo, hetero, bi, transpersonen, zwart, wit, gelovig, ongelovig, gevaccineerd en ongevaccineerd. Samen maken wij Zoetermeer. De SP Zoetermeer gelooft erin en knokt voor een sociale samenleving. Samenleven is niet altijd makkelijk. Maar wij willen ons niet laten verdelen. Wij accepteren geen discriminatie, racisme en uitsluiting en wij kiezen radicaal voor het samenwerken, leven, samen naar school gaan. Wij zullen, dit gezegd hebbende, dus ook het raadsvoorstel steunen. Daar staan wij achter, maar we zullen ook alert zijn op het verlopen ervan. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn mevrouw Van Damme. Dan ga ik naar mijnheer Aiobi. Gaat uw gang.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, voorzitter. Namens GroenLinks uit ik mijn oprechte waardering voor de stappen die Zoetermeer probeert te zetten op het gebied van diversiteit en inclusie. Wij zijn blij dat er specifieke doelen zijn gesteld om kwesties als vrouwenhaat en de uitdagingen waar de lhbti+-gemeenschap mee kampt, aan te pakken. Toch moeten we erkennen dat onze ambitie verder moet reiken. Het onderwerp inclusie en diversiteit binnen onze stad vraagt om een bredere benadering waarbij we ook rassendiscriminatie, uitsluiting op basis van geloof en zichtbare of onzichtbare beperkingen aanpakken.
We horen vaak van verschillende vormen van microagressie die dagelijks plaatsvinden. Ook net van de insprekers. Deze subtiele vormen van discriminatie en uitsluiting kunnen diepe impact hebben, zeker als voortkomen uit machtsposities zoals die van een leraar tegenover een leerling. Jongeren in Zoetermeer ervaren deze microagressies, hetgeen hun gevoel van veiligheid en welkom zijn in onze gemeenschap ondermijnt. Daarom is het bijzonder zorgwekkend dat Stichting iDb meer gastlessen weerbaarheid gaat geven, terwijl we juist proactief het gesprek aan moet gaan, met daders vooral.
Daarnaast is het essentieel dat onze meldpunten voor discriminatie toegankelijker en zichtbaarder worden. Te vaak horen we dat slachtoffers van discriminatie, uitsluiting en microagressies niet de stap zetten om dit te melden of niet weten waar ze dit moeten melden. Dit moet veranderen. Wij vinden dan ook dat het probleem aan de voorkant aangepakt hoort te worden en niet pas nadat er meerdere meldingen binnenkomen. We weten namelijk al dat het helaas plaatsvindt. We moeten een omgeving creeren waarin iedereen zich gehoord en gesteund voelt. Daarom dienen we een motie in om extra aandacht te vragen voor de stagediscriminatie onder mbo-studenten, samen met de PvdA en D66. Discriminatie op basis van afkomst, zichtbare of onzichtbare beperkingen bij het vinden van stageplaatsen is een directe belemmering voor de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze jongeren. Dit is onacceptabel. Wij stellen voor om in samenwerking met het mbo, ondernemers en jongeren te onderzoeken of een stagemakelaar en een specifieke coalitie tegen stagediscriminatie effectief kunnen bijdragen aan het oplossen van dit probleem.
Tot slot pleiten wij voor een uitbreiding van de toetsing op raadsvoorstellen. Deze worden al getoetst op toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten. We zouden dat willen vervangen door een inclusietoets waarbij naast de gevolgen van de fysieke toegankelijkheid ook expliciet gekeken wordt naar de impact van andere aspecten, zoals die van inclusiviteit. De lessen van de toeslagenaffaire hebben ons geleerd dat institutionele processen vaak onbedoeld discriminerende effecten kunnen hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi, een interruptie van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik zie in de motie die we stiekem al hebben gekregen dat er inderdaad in die inclusietoets dan moet worden gekeken naar andere aspecten van inclusiviteit. Maar wat zijn dan die andere aspecten? Dat staat ook niet in de motie en voor mij is het nu heel vaag.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, er wordt op dit moment getoetst op toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten. Dus de toegankelijkheid. Maar we zouden ook graag willen zien dat getoetst wordt of het inclusief genoeg is als het aankomt op rassendiscriminatie, bijvoorbeeld, of voor mensen uit de lhbtiq-gemeenschap bijvoorbeeld. En dat geldt niet voor elk raadsvoorstel, maar het is belangrijk dat je alles meeneemt, zodat het niet alleen bij toegankelijkheid blijft.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, voldoende? Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Ik hoor de heer Aiobi aangegeven dat alles meegenomen dient te worden. Hoe denkt de heer Aiobi dan over ongevaccineerden die dus geen behoefte hadden aan een experimenteel ding in hun lichaam, om het zo maar te zeggen? Of, zoals afgelopen weken is gebleken, dat mensen met rechtse denkbeelden een gevaar zouden zijn voor de maatschappij, wat eigenlijk ook echt ontoelaatbaar is als je het over diversiteit hebt in politieke gezindten. Dus wat is uw mening daarover?

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Als ik het heb over inclusiviteit, dan heb ik het over iedereen, dus ook mensen die rechtse denkbeelden hebben, ook mensen die wel of niet gevaccineerd zijn. We hebben het over iedere inwoner van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): De laatste zin. Door deze processen kritisch onder de loep te nemen en te toetsen op inclusiviteit kunnen we een Zoetermeer creëren dat werkelijk openstaat voor iedereen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Voordat u naar uw plek loopt, zag ik in ieder geval nog een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag nog even wat vragen over de motie over stagediscriminatie, over de stagemakelaar. Ik zou graag iets meer willen weten van hoe mijnheer Aiobi dat voor zich ziet. Moet zo'n makelaar een soort tussenpersoon zijn, waarbij bijvoorbeeld de achternaam van een stagiair niet duidelijk is bij de sollicitatie bijvoorbeeld? Of kijk ik daar nu verkeerd naar?

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): We vragen vooral dat het college kijkt naar bestaande stagemakelaars in andere gemeenten bijvoorbeeld, waar studenten langs kunnen gaan bij een contactpersoon als ze problemen ondervinden bij het vinden van stageplekken. En dat kan van alles zijn. Dus dat hoeft niet alleen met de achternaam te maken te hebben. Dat kan ook bijvoorbeeld ook zijn 'ik heb paars haar en ik word niet aangenomen', of 'ik heb een tatoeage'. Het kunnen allerlei verschillende redenen zijn, maar het gaat om iemand, een contactpersoon, waar de studenten langs kunnen gaan om in ieder geval advies in te winnen.

De **voorzitter**: Ik kijk nog naar mevrouw Brouwer? Dan ga ik eerst naar de heer Markes, want die had als eerste zijn hand opgestoken.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde de heer Aiobi net praten over het instellen van een coalitie tegen stagediscriminatie. In de meerjarenvisie heb ik gezien dat we al een coalitie hebben voor inclusie en diversiteit. Waarom zouden we die stagediscriminatie niet daar kunnen beleggen?

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Wat ons betreft, is het dan aan het college om te kijken naar wat een goede afweging is. Maar met de coalitie vragen we echt expliciet aandacht voor het probleem op het mbo. Dit is een probleem dat echt al jaren bestaat en alle initiatieven die we tot nu toe hebben opgezet, hebben eigenlijk niet goed genoeg geholpen om dit probleem op te lossen. Dus daarom vragen we nu die extra aandacht met een coalitie.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Meurs. Die had ook een interruptie.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik weet dat op het hbo-onderwijs stagemakelaars zijn en ik vraag me af of die er niet ook op het mbo al zijn. En anders vraag ik me af of mijnheer Aiobi niet denkt dat het iets is dat de school moet organiseren in plaats van de gemeente.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Zeker. Wij moedigen ook scholen aan om dat te organiseren, maar het wordt lang niet door alle scholen gedaan. Dus als wij vanuit de gemeente een stagemakelaar kunnen regelen, kunnen we ook de studenten van de scholen waar geen stagemakelaar is, meenemen op deze manier. Dus de studenten die het lastig vinden om een stageplek te vinden, kunnen dan bij de stagemakelaar van de gemeente advies inwinnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, ik vraag me wel af hoe er dan gekeken wordt naar de zware bezuinigingen die ons te wachten staan.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Zeker. Het is ook een opgave voor het college om dat te onderzoeken in eerste instantie. Dus het is niet van...

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard en dan mevrouw Hoekstra.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik twijfelde voorzitter, maar u zag het goed, dus dank daarvoor. Inderdaad. Er zijn kosten mee gemoeid en het is ook onnodig. In artikel 1 staat heel duidelijk aangegeven dat discriminatie in wat voor vorm dan ook niet is toegestaan. Dus als we gewoon handhaven, hoeven deze extra kosten niet gemaakt te worden. Dus ik denk, mijnheer Aiobi, zullen we ons daar gewoon aan houden en ons daaraan committeren en samen een motie indienen om de handhaving gewoon een keertje op orde te hebben?

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik ben het ermee oneens dat omdat artikel 1 bestaat, daarmee het probleem is opgelost. De stagediscriminatie op het mbo is reëel. Studenten hebben daar enorm veel last van en daarom vind ik het belangrijk dat er speciale aandacht hiervoor komt.

De **voorzitter**: Kort, mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik hoorde mijnheer Aiobi aangegeven dat hij het er niet mee eens is. Maar heel eerlijk, daarmee staat dus in artikel 1 dat het al strafbaar is. Dus wat wil de heer Aiobi dan nog meer als het al strafbaar is?

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Het gaat niet alleen om het feit dat het strafbaar is, maar het gaat er ook om dat studenten iemand hebben waar ze langs kunnen gaan en bij wie ze advies kunnen inwinnen. Omdat studenten vaak zelf niet weten, vanwege een machtspositie bijvoorbeeld, hoe ze hiermee moeten omgaan. Dus het is ook echt voor de studenten die hier last van hebben en niet alleen omdat er een wet bestaat. Het is echt voor de studenten.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik wilde graag een vraag stellen, juist ook over ditzelfde onderwerp. Binnen het mbo bestaat de organisatie SBB en SBB heeft van alles te maken met stages en dergelijke. Daar zijn ook personen bij wie je klachten kunt indienen, aan wie je vragen kunt stellen en bij wie je voor allerlei processen en ondersteuning terechtkunt, zoals u ze net allemaal beschreef. Dat wordt al aangeboden. Dus ik vraag me af, in hoeverre wat u voorstelde nog wat bijdraagt, aan wat er nu al voorhanden is.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik heb ook contact gehad met ze en ik heb ze deze vraag ook eerst gesteld voordat ik met de motie kwam. Studenten kunnen een melding maken met

naam. Dat wil niet iedereen. Als je het anoniem doet, wordt er alleen een signaal afgegeven. Voor de rest wordt er dan niet gehandeld. Ze moeten wachten totdat er meerdere signalen binnenkomen. En tot die tijd hebben meerdere studenten of jongeren in Zoetermeer daar last van. Dus vandaar, omdat studenten niet de kans hebben om het ook anoniem te doen en omdat alleen een signaal wordt afgegeven, is het gewoon niet voldoende op dit moment. Daarom dus de extra aandacht.

De **voorzitter**: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik ben bekend met de SBB dus vandaar dat ik erover begon. Een tip voor die studenten die hiermee zitten: het kan natuurlijk altijd ook via de school. Dan hoeft de student het niet zelf aan te geven maar kan de student anoniem blijven, maar kan de bpv-docent die melding alsnog doen, waardoor er wel wordt gehandeld. Dus er zijn al mogelijkheden die u aandraagt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Aiobi, nog een reactie? Als er verder geen vragen zijn, dan dank ik u voor uw eerste termijn en ga ik over naar mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn.

Motie nr. 2404-02 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Aanpak van stagediscriminatie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- stagediscriminatie een significant probleem vormt dat de toegang tot werk en onderwijs voor studenten met een migratieachtergrond, de lhbtiq+-gemeenschap en studenten met een zichtbare of onzichtbare beperking belemmert;
- het mbo een cruciale fase is in de educatieve en professionele ontwikkeling van jongeren, waarin gelijke kansen op een stageplek van essentieel belang zijn;

overwegende dat:
- alle studenten, ongeacht hun achtergrond of beperking, recht hebben op eerlijke en gelijke kansen bij het vinden van een stageplaats;
- een proactieve aanpak nodig is om stagediscriminatie te identificeren, aan te pakken en uiteindelijk uit te bannen;

verzoekt het college:
- in overleg te treden met mbo-instellingen, lokale ondernemersverenigingen, en andere relevante stakeholders om een coalitie te vormen tegen stagediscriminatie;
- de mogelijkheid te onderzoeken voor de invoering van een stagemakelaar in Zoetermeer, die als taak heeft om discriminatie bij het toewijzen van stageplekken tegen te gaan en de match tussen studenten en stageplaatsen te verbeteren;
- initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan de bewustwording en preventie van stagediscriminatie binnen onze gemeente;
- de gemeenteraad voor 2025 te informeren over de voortgang van deze inspanningen en de effectiviteit van de genomen maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2404-03 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Toets Inclusie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- het college een Meerjarenvisie Inclusiviteit en Diversiteit heeft opgesteld;
- dit plan ambities op dit gebied weergeeft voor de komende zestien jaar;
- de visie uitstraalt dat Zoetermeer een stad is waar respect, gelijkwaardigheid en compassie kernwaarden zijn en waar discriminatie en sociale uitsluiting geen plek hebben;
- in spoor 1.3 staat dat de gemeente het goede voorbeeld geeft, want zij normeert en agendeert gewenst gedrag;

overwegende dat:
- de gemeente ook binnen het vast te stellen beleid normeert en gewenst gedrag kan agenderen;
- raadsvoorstellen daarom al getoetst worden op duurzaamheid en op toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten, zoals de wethouder in de commissievergadering ook benoemde;
- deze laatstgenoemde tekst niet alle aspecten van de Meerjarenvisie Inclusiviteit en Diversiteit bevat;

verzoekt het college:
- de Toegankelijkheidstoets te vervangen door een Inclusietoets, waarbij naast naar de gevolgen voor de fysieke toegankelijkheid van een raadsvoorstel ook expliciet gekeken wordt naar de impact van ervan op andere aspecten van inclusiviteit;

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, na een flinke commissiebehandeling van dit onderwerp kunnen we vanavond redelijk kort zijn. Wij willen graag een stad waarin mensen naar elkaar omzien en respectvol verschillend kunnen zijn. Compassie, begrip, verbondenheid en gelijkwaardigheid. Dat zijn maar woorden, maar het zijn wel krachtige woorden. We zijn tevreden dat deze meerjarenvisie hier weer over gaat. Ook de dappere poging om de doelen te formuleren rond de impact van het beleid kunnen we waarderen.
Zoals u inmiddels weet, hameren wij op een beroepsmatig neutrale overheid die het goede zoekt voor de breedte van de stad en de ideologie overlaat aan de samenleving. En dat laatste gegeven bepaalt vanavond in hoge mate ons stemgedrag over de moties die worden ingediend. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de heer Smits voor zijn eerste termijn en ik wil iedereen er meteen aan herinneren dat dit zijn maidenspeech is. Dat betekent dat hij geen vaste tijd heeft en u mag niet interrumperen.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Voor mij is het ook een keer spannend om vanaf deze kant zo te spreken. Gelukkig heb ik de tijd. Dat scheelt, dan kan ik rustig aan doen. Voordat ik wil beginnen over de Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit wil ik er eigenlijk een klein verhaaltje aanplakken, dat erg belangrijk is en eigenlijk in vele punten meegenomen kan worden.
Het gaat eigenlijk over de volkstuin. In mijn volkstuin ben ik van plan veel diverse planten en groenten te verbouwen en om dit in goede banen te kunnen leiden, moet ik ervoor zorgen dat de grond van mijn tuintje vruchtbaar is en blijft. Dan plant ik de zaadjes en de stekjes van de gewassen die heel vrij in mijn tuintje mogen groeien. Deze gewassen hebben elkaar uiteindelijk ook nodig om er een mooie tuin van te maken. Alleen groeit er tot mijn grote ergernis af en toe wat onkruid doorheen dat harder groeit dan de gewassen. Als ik hier niets aan doe, zal mijn tuintje een grote bende van onkruid worden waar ik uiteindelijk geen invloed meer op krijg. Dus om ervoor te zorgen dat de gewassen ongestoord in mijn tuintje kunnen groeien, moet ik mijn tuintje bijhouden en alles aanpakken dat er niet in thuishoort, dus ook heel veel onderhoud plegen. Het is mijn taak dat deze gewassen ongestoord kunnen genieten van de vrijheid in mijn tuin. Doe ik mijn werk niet goed, dan zal het nooit een mooie tuin worden. En hetzelfde geldt voor mijn stad, deze stad.
Dan kan ik meteen doorgaan. Ook de PVV Zoetermeer wil een stad waarin alle inwoners zich welkom en thuis voelen. Met daarin ook gelijke ontwikkelingskansen voor alle inwoners. Een stad waar betrokkenheid van inwoners, meedoen, meepraten en meedenken vooropstaan. Waar we staan voor gelijke kansen en geen plaats is voor discriminatie en sociale uitsluiting. Een stad waar iedereen gelijk behandeld moet worden en waar niemand een voorkeursbehandeling zou moeten krijgen. Door een bepaalde groep extra aandacht te geven, ga je juist naar ons idee een aversie creëren en dat is juist wat we willen voorkomen. We zien graag dat er meer geïnvesteerd worden in het bijbrengen van respect naar elkaar en hoe we moeten omgaan met elkaar door minder symboolpolitiek te gebruiken, door gewoon bij te brengen hoe we anders kunnen zijn. Dat werd net al aangeven door mevrouw; hoe ga je om met anders?
Natuurlijk zijn we er dan nog lang niet. Maar door meer te investeren in het aanpakken van de oorzaak zullen alle bewoners zich uiteindelijk meer geaccepteerd kunnen voelen. Of dit voorstel hier ook echt aan zal meewerken? Ik hoop het. Ik hoop niet dat we hier meer onderscheid mee creëren, maar dat we in ieder geval een samenleving moeten kunnen ondersteunen in deze problematiek. Wel moeten wij ervoor waken dat we zelf ook onderscheid maken en hierdoor bewoners vergeten. Want er wordt in de stukken veelal gesproken over bepaalde groepen, waardoor we soms de rest van de inwoners vergeten.

Dank u wel.
(applaus)

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits, voor uw maidenspeech. Dan gaan we over naar de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter, ik begin met een paar vragen. Is het normaal om een baksteen door een ruit te gooien puur en alleen omdat daar een regenboogvlag achter hangt? Behoort het tot onze normen en waarden om mensen uit te schelden, puur en alleen omdat ze van een ander ras zijn? Of is het eerlijk dat vrouwen minder verdienen dan mannen louter en alleen op grond van hun geslacht? Wat Zó! Zoetermeer betreft, is het antwoord op al dit soort vragen: nee. We vinden het daarom zorgwekkend dat uit de cijfers van iDb blijkt dat er inwoners in Zoetermeer zijn die discriminatie ervaren.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Ik hoor 'een baksteen' en dat triggert me altijd wel. Dat is wel een dingetje dat in de gemeente Zoetermeer in de raad en de commissie waar we het vaker over dit item hebben gehad, als voorbeeld is gegeven. Ik heb alleen één vraag aan de heer Markes: is het bij de wet toegestaan om überhaupt bij iemand om wat voor reden dan ook een baksteen door de ruit te gooien?

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik moet toegeven dat ik geen rechtenspecialist ben, maar voor zover ik had begrepen, is dat nooit toegestaan. Daarom vind ik het ook zo schokkend dat het is gebeurd.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter. Ik ben hartstikke blij dat de heer Markes dus aangeeft dat het überhaupt al niet is toegestaan, ongeacht welke vlaggen er ook achter het raam of deur hangen. Dus dan een vervolgvraag aan de heer Markes. Waarom moeten we dan in plaats van inclusiviteit in deze kamer praten over exclusiviteit, waarmee je wellicht onnodig meer olie op het vuur gooit dan nodig is en dus de mensen die het betreft, meer schade berokkent dan we goed kunnen maken?

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, zo sta ik er niet in. Ik heb een aantal voorbeelden genoemd waarvan de ene waar mijnheer Van den Boomgaard aan refereert, er één was. Maar ik heb een aantal voorbeelden genoemd van zaken die blijkbaar in Zoetermeer gebeuren waar ik van zou zeggen dat dat niet kan. En inderdaad, dit was een voorbeeld daarvan. Ik hoop dat wij met dit beleid ervoor gaan zorgen dat het niet weer gebeurt.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Zoals ik al zei, vinden we het zorgwekkend en teleurstellend dat uit de cijfers van Stichting iDb en ook de insprekers van vandaag, blijkt dat er inwoners in Zoetermeer zijn die zich gediscrimineerd voelen. En wat Zó! Zoetermeer betreft, leven we in Zoetermeer met elkaar en voor elkaar, wat inhoudt dat men elkaar respecteert en op een normale manier met elkaar omgaat. We zouden het liefst zien dat deze principes vanzelfsprekend zijn, gedreven door het gezonde verstand van onze gemeenschap. Desondanks wordt duidelijk dat we nog niet zover zijn. Een realiteit waar Zó! Zoetermeer niet van weg wil kijken. Daarom zijn we blij dat er vanuit het college een visie is opgesteld omtrent inclusie en diversiteit.
Voorafgaand aan de commissievergadering had Zó! Zoetermeer twijfels over de mate waarin het voorgestelde beleid daadwerkelijk aansluit op de doelgroep en ook daadwerkelijk kan helpen om de problemen op te lossen. Hierover hebben we vragen gesteld en de antwoorden van het college hebben ons voldoende duidelijkheid verschaft. Daarom kunnen we vandaag instemmen met het raadsvoorstel. We verwachten dat dit zal bijdragen aan een Zoetermeer waar iedereen zich veilig, op zijn gemak en gelukkig kan voelen. Daarbij hopen we dat wanneer deze visie afloopt, over zestien jaar, de problematiek

rond discriminatie is verdwenen, zodat we de energie van deze stad kunnen richten op andere kwesties. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Markes, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, het is toch vreselijk als je anders bent en daar telkens voor moet knokken, op je school, op je sportvereniging. Dat je steeds beter je best moet doen dan anderen omdat je in de ogen van anderen gewoon beter je best moet doen. Dat is raar. We hebben het net gehoord van de insprekers, van Sam en van Maaike. Het is heel verdrietig eigenlijk om te vernemen dat het ook nog steeds in Zoetermeer het geval is. Dat is natuurlijk iets dat we niet alleen als gemeente kunnen verhinderen, dat is iets wat we met zijn allen moeten tegengaan; de scholen, maar ook ieder van ons in zijn eigen omgeving. Ik denk dat dat misschien wel de belangrijkste boodschap is vanavond. We kunnen dat niet alleen. De school en de gemeente staan soms ook machteloos in dit soort zaken. Maar het is natuurlijk wel een tendens in de samenleving die eigenlijk heel verkeerd is en waar we tegen moeten knokken.
Voor mijn partij, D66, is het werk aan zo'n inclusieve en diverse samenleving een belangrijk kernpunt. Iedereen moet ten volle kunnen meedoen aan onze samenleving. Het plan onderliggend aan het raadsvoorstel, is dan ook een goed plan. De bewoording is ambitieus en het is goed uitgelegd hoe de doelen straks in de toekomst moeten worden behaald. De fractie van D66 is hier blij mee. Toch zijn er verbeteringen mogelijk. Er wordt veel met maatschappelijke partners samengewerkt. Dat is op zich goed, maar de gemeente vergeet soms haar eigen rol. Er staat nu strikt genomen alleen iets in over etnisch profileren, terwijl verderop staat dat de gemeente een belangrijke rol vervult in die doelstellingen. Dat kan dus beter. Het gemeentelijk beleid heeft immers effect op alle inwoners, van welke afkomst en met welke seksuele oriëntatie of overtuiging dan ook. Op elk vlak – sport, sociaal domein, fysiek domein – is het in acht nemen van inclusie daarom belangrijk.
Waarom is dat dan belangrijk? Omdat mensen nu eenmaal onbewust bevooroordeeld zijn. En dat geldt ook voor algoritmes en systemen die we gebruiken. Daarnaast is gebleken dat achterstandsgroepen de hulpverlening, participatietrajecten en dienstverlening van de gemeente niet goed weten te vinden. Werken met mensen betekent maatwerk en dat betekent automatisch inclusief werken. Een Inclusietoets is daarom belangrijk. Daardoor wordt dit op elk aspect van nieuw beleid expliciet meegenomen. Daarom dienen we de motie met betrekking tot de Inclusietoets van GroenLinks graag mee in.
Stagediscriminatie, het kwam net al even voor in een debatje, is helaas nog steeds een hardnekkig probleem. De motie van GroenLinks om dit tegen te gaan, dienen we ook mede in. Niet in de veronderstelling dat dat het einde is, want er moet nog heel veel gebeuren. En helaas wordt er ook in deze raad wel eens over gesproken alsof het allemaal wel meevalt. Het valt denk ik helemaal niet mee. Het is nog steeds aan de orde van de dag.
Dan de motie met betrekking tot menstruatiearmoede hier in Zoetermeer. Dat is een probleem dat echt aan de orde van de dag is. Daar heeft Zoetermeer Vooruit een motie voor ingediend en die dienen we graag mede in omdat het belangrijk is voor bepaalde doelgroepen in onze stad.
Ten slotte, voorzitter. Elk jaar staan we met een groep mensen tussen de geparkeerde auto's om de regenboogvlag te hijsen. Dat kan eigenlijk niet meer. Hijsen van deze of een andere vlag in het bijzijn van het publiek moet op een waardige plek gebeuren. Daarom dienen we de motie van de PvdA die hiertoe oproept mede in. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mevrouw Meurs van Zoetermeer Vooruit, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): De zestienjarige Emily staat op het punt om te vertrekken naar haar beste vriendin wanneer zijn erachter komt dat ze ongesteld is en er geen tampons of maandverband meer in huis zijn. Bij een op de tien meisjes en vrouwen die in armoede leven, is er thuis geen geld voor maandverband of tampons. Het mag in Nederland niet zo zijn dat je door menstruatiearmoede bijvoorbeeld niet naar school kunt en daardoor een les, proefwerk of examen mist, aldus het Armoedefonds.
Voorzitter, inclusie en diversiteit is niet alleen het recht om erbij te horen, maar ook het recht om anders te zijn. Als Zoetermeer Vooruit zijn we verheugd met het voorliggende raadsvoorstel en de vier genoemde doelen. Echter, we vinden het spijtig dat het college vooral de nadruk legt op de vrouwencommunity en de lhbtiq+-gemeenschap. Wij zijn ervan overtuigd dat ondersteunen van alle groepen met een achterstandspositie even belangrijk is. Dus laten we ook andere belangrijke groepen, zoals bijvoorbeeld mensen met een fysieke of mentale beperking en de waardering van onze mbo-studenten en

vmbo-scholieren niet over het hoofd zien.
En als we specifieke emancipatiebewegingen extra faciliteren, moeten we als gemeente ook zelf extra stappen zetten. Laten we bijvoorbeeld de menstruatiearmoede onder meiden en vrouwen in Zoetermeer aanpakken. Laten we in samenwerking met het Armoedefonds menstruatieproducten beschikbaar stellen via bijvoorbeeld scholen. Dit past, wat ons betreft, prima onder argumenten 1.2, de coalitie inclusie en diversiteit verbreden. En daarvoor dienen we samen met de PvdA en D66 een motie in omdat we op deze manier echt bijdragen aan de emancipatie van meiden die momenteel niet naar school gaan of lessen missen. Het Armoedefonds schijnt de menstruatieproducten overigens gratis beschikbaar te stellen, wat in zou houden dat er niet eens extra kosten voor de gemeente zijn, behalve misschien de inzet van een ambtenaar, de netwerkregisseur bijvoorbeeld, die contact opneemt met de scholen met het verzoek hieraan mee te werken.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. Inmiddels is de spreektijd bijna voorbij en zat ik al een tijdje met mijn arm omhoog. Maar goed, geen probleem. Het ging over menstruatiearmoede. En ik snap wel waar Zoetermeer Vooruit heen wil, alleen zijn we hier als beleidsmakers. Ik denk dat we dan moeten kijken naar het beleid en niet naar de gevolgen, dat iemand wel of geen menstruatiemiddelen zou kunnen aanschaffen. Dus de reden dat mensen het niet kunnen aanschaffen, daarin moeten wij voorzien. Dus als er überhaupt armoede is, dan moeten we daarop inzetten. En ik vraag me af of wij bij die gevolgen niet aan de mensen zelf hun eigen keus moeten laten. Dus waarom gaan we specifiek, in plaats van dat we de armoede aanpakken, menstruatiemiddelen verdelen? Voor hetzelfde geld – dat hebben we ook vaker hier aan de orde gehad, voorzitter – gaan we ontbijten op school geven omdat ouders het thuis niet kunnen bekostigen. En dat baart mij zorgen. Ja, ik wil even een punt maken, voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, maar het is een interruptie, geen termijn.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Maar ik zie met grote regelmaat dus dat wij gevolgbestrijding doen in plaats van dat we de oorzaak aanpakken. Dus ik vraag aan de huidige spreker 'bent u er geen voorstander van om juist de oorzaak aan te pakken in plaats van het gevolg?'

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja dank u wel voorzitter. Het was inderdaad een lange inleiding voor een vraag. Het is inderdaad een gevolg van armoede, maar waarom zouden we de armoede zo laten bestaan als we daar een stukje, een klein steentje aan bij kunnen dragen?
Want voorzitter, Zoetermeer Vooruit staat voor gelijke kansen voor iedereen. Bij ons gaat het om je toekomst en niet om je achtergrond. Laten we samenwerken aan een inclusieve en diverse samenleving waarin iedereen de kans krijgt om te bloeien, omdat het anders kan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Meurs, voor u gaat heeft de heer Markes nog een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde dat mevrouw Meurs net aan mijnheer Aiobi vroeg 'over een tijdje moeten we waarschijnlijk beslissingen nemen over bezuinigingen'. Hoe kijkt u daartegenaan in het kader van uw motie en de mogelijke ambtenaren die we moeten inzetten om het allemaal mogelijk te maken?

De **voorzitter**: mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, fijn dat u de vraag stelt, want dat onderstreept misschien het gemak om voor de motie te stemmen. Er is al een netwerkregisseur met de opdracht 'het opzetten en faciliteren van een netwerk van samenwerkingen op gebied van inclusie en diversiteit'. Misschien kan die persoon meteen dat kleine stukje meenemen in zijn netwerkopbouw.

Motie nr. 2404-04 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PvdA, D66
Stop menstruatiearmoede op scholen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- in Nederland een op de tien jonge vrouwen (12-25 jaar) ermee geconfronteerd wordt dat er thuis geen geld is om menstruatieproducten aan te schaffen;
- dit veelal scholieren en studenten betreft;
- één deel van deze leerlingen daardoor soms ook schooldagen mist en schoolprestaties daaronder kunnen gaan lijden;
- menstruatiearmoede in veel verschillende gemeenten, zoals Utrecht, Rotterdam, Gouda en Houten al wordt aangepakt;
- waarbij de gemeente Rotterdam in samenwerking met het Armoedefonds als eerste stad in Nederland grootschalig gratis menstruatieproducten beschikbaar stelt via scholen;

overwegende dat:
- we in Zoetermeer staan voor een inclusieve samenleving;
- menstruatiearmoede leidt tot schoolverzuim bij met name sport/gymnastiek waarvan wij als gemeenteraad al eerder het belang hebben vastgesteld;
- het college de focus legt op vrouwenemancipatie vanwege hun achterstand;

verzoekt het college om:
- volgens het Rotterdamse model, in samenwerking met het Armoedefonds en/of andere partners in de stad, als pilot voor één jaar gratis menstruatieproducten beschikbaar te stellen op scholen;
- de kosten hiervoor op te nemen in de meerjarenbegroting;
- uiterlijk voor het najaarsdebat met een terugkoppeling te komen over de voortgang van deze maatregel;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik zie verder geen vragen. Dan dank ik mevrouw Meurs voor haar eerste termijn. Ik ga over naar de heer Louw. Gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Eerst even dank aan alle collega's en de wethouder voor het gesprek dat we twee weken geleden hebben gehad in de commissievergadering over dit Meerjarenbeleid Diversiteit en Inclusie. Ik gaf daarin aan dat mijn fractie blij is met de ambitie die het plan uitspreekt en het droombeeld, zoals de wethouder formuleerde, zoals het college dat voor ogen heeft. Zoetermeer wordt een stad waar iedereen terechtkomt en luistert naar elkaars standpunten.
Ik heb geprobeerd ook goed te luisteren naar de standpunten van de collega's en daarop mijn aangekondigde motie over zichtbaarheid van de droom vastgesteld. Om zichtbaar te maken dat respect, gelijkwaardigheid en compassie kernwaarden zijn in onze stad en dat hier discriminatie en sociale uitsluiting geen plek hebben, plaatsen we in elke wijk hiervoor een symbool. Hoe dit eruitziet, laten we aan onze netwerkpartners en aan onze inwoners. Hiertoe dient de PvdA samen met GroenLinks en D66 de motie Zichtbare inclusieve stad in.
Daarnaast hebben wij nog twee moties die gaan over het beter zichtbaar maken van onze inclusieve stad, in dit geval via vlaggen. Wanneer we de regenboogvlag hijsen, stellen wij voor om dat te doen op een meer zichtbare plek via een mobiele vlaggenmast. Deze eerste motie dienen we samen in met D66 en GroenLinks. De tweede motie betreft het verlagen van de drempel om überhaupt vlaggen te hijsen. Vlaggen kunnen belangrijke symbolen zijn ter ondersteuning van meerdere bevolkingsgroepen. Denk daarbij aan een vredesvlag, een vlag voor de Jantje Betonweek. Een vlag voor Orange the World of het jubileum van een belangrijke Zoetermeerse organisatie. Deze motie dienen wij samen in met GroenLinks.
Met deze drie moties, voorzitter... Misschien moet ik met mijn laatste zin even wachten. Ik zie wat handen.

De **voorzitter**: Ik zie ze ook, ik zie mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik zie de inleidende tekst en dat er in elke wijk een symbool moet komen. Ik zie een mobiele vlaggenmast om een symbool te hijsen en ik zie een oproep om nog meer symbolen te hijsen. Wat verwacht de heer Louw dan dat het meetbare effect zal zijn aan vermindering van bijvoorbeeld discriminatie, wat überhaupt niet is toegestaan, of sociale uitsluiting? Dat is vraag 1.
En het tweede is: hoe denkt de heer Louw dat te gaan bekostigen in de wetenschap dat wij op het

financiële ravijn afstevenen en wij dus andere dingen daarvoor moeten laten.

De **voorzitter**: Mijnheer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Laat ik eerst even mijnheer Van den Boomgaard complimenteren dat hij toch in meerdere gevallen artikel 1 van de Grondwet steeds aanhaalt. Het is fijn om te weten dat FVD dat artikel hoog in het vaandel heeft staan. Daar moeten we misschien een keer een vlag voor hijsen. Maar dat u heeft helemaal gelijk dat dat al in artikel 1 staat. Helaas, en dat weet u ook, werkt het nog niet zo dat daarmee niemand meer slachtoffer is van discriminatie. Was het maar zo. Dan hadden we dit hele gesprek en het meerjarenbeleid niet hoeven te hebben. Ik zeg dat ik blij ben – in tegenstelling tot u – dat we een ambitieus meerjarenplan diversiteit en inclusiviteit hebben. Dat ik mij schaar achter het droombeeld van het college dat ook door de wethouder in de commissievergadering is verwoord. Ik vind alleen dat we dan één stap verder moeten gaan en dat niet alleen op papier moeten zetten, maar het ook zichtbaar moeten maken in de stad.
En u heeft het over het financiële ravijn. Het is nogal frustrerend dat dat eraan komt. Daar gaan we het over een paar weken over hebben. Deze moties kosten niet heel veel geld. We hijsen een vlag. Dat doen we nu, in onze ogen, iets te weinig. Daar hoeven we verder niet zoveel voor aan te schaffen. Een symbool maken we samen met netwerkpartners en inwoners. Wellicht dat plaatselijke kunstenaars er nog iets in kunnen betekenen. Dat hoeft echt niet heel veel extra geld te kosten. Er is budget voor dit meerjarenplan, zestien jaar lang, zoals u benadrukte. Daar kunnen we deze motie makkelijk mee uitvoeren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik ben blij dat de heer Louw inziet dat wij ons ook aan de wet houden en dat we daar zelfs ook waarde aan hechten. En inderdaad kunnen we een vlag hijsen. Dan is het wel een vlag die geen exclusiviteit met zich meebrengt, maar een vlag waar iedereen, ongeacht seksuele voorkeur, ongeacht huidskleur en ongeacht wat dan ook, achter kan staan. Dat is het rood-wit-blauw, want wij zijn allemaal Nederlander en dan doe je geen exclusiviteit. Er wordt geen aparte doelgroep uitgelicht, maar dat is inclusiviteit. Dat iedereen zich thuis kan voelen onder het rood-wit-blauw. Dat is ook de nood van artikel 1. Daar moeten we ons aan houden en juist door exclusiviteit toe te passen... Want we hebben het hier zogenaamd over inclusiviteit, maar nee, helaas. We halen er bepaalde doelgroepen uit en die maken we exclusief. En daarmee jaag je mensen tegen je in het harnas en hoe meer je dat zult laten zien, des te groter die weerstand zal worden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, ik ga nu echt ingrijpen want uw interrupties zijn echt te lang. En u heeft nog een tweede termijn. Dus daar kunt u straks nog verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik wil vraag de vraag nog stellen: is de heer Louw het met me eens dat als we het over echte inclusiviteit hebben, rood-wit-blauw de enige echte vlag is die we zouden moeten hijsen?

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): De heer Louw is het absoluut oneens met mijnheer Van den Boomgaard dat er geen extra aandacht zou moeten zijn voor mensen die onheus bejegend worden, gediscrimineerd, bedreigd, aangevallen worden. U heeft vandaag ook wat voorbeelden gehoord bij de insprekers. Dat we daar af en toe extra aandacht aan geven door een andere vlag dan het rood-wit-blauw, waar iedereen zich bij thuis zou moeten voelen, vind ik niet meer dan normaal.

De **voorzitter**: Nee, ik ga nu naar de volgende. U heeft volgens mij echt uw interrupties gehad en u heeft straks uw tweede termijn nog om daarop te reageren. Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil een vraag stellen over de motie Mobiele vlaggenmast. Zo'n mobiele vlaggenmast inhuren, kost natuurlijk ook weer geld en die moet beveiligd worden, et cetera. Dat is een hele hoop gedoe. Nu weten we dat we binnenkort met de Markt aan de slag gaan en dat opnieuw gaan inrichten. Ik vroeg me af wat de mening van de PvdA is over het intrekken van deze huidige motie en die dan indienen op dat moment, zodat we dan de vlaggenmasten daar kunnen plaatsen. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Als ik goed ben geïnformeerd, hebben we al eerder een mobiele vlaggenmast gebruikt. Dus daar hoeven we geen extra kosten voor te maken. Ik voel zelf wel iets voor de Markt, alleen hebben we die nog niet. Dus ik trek de motie nog niet in, maar misschien kunnen we samen dan straks een motie indienen op het moment dat we het over de Markt hebben.

De **voorzitter**: Akkoord. Dan dank ik de heer Louw als er geen vragen meer zijn voor zijn eerste termijn. O, daar nog, die had ik nog niet gezien. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Sorry, ik zat nog even beleefd te wachten tot de vorige vraag afgerond was. Ik wilde een vraag stellen over de motie over het vlagprotocol. Er staat een zin in over als er geen regels zijn en er komt een oproep uit de samenleving, dan ligt de beslissingsbevoegdheid bij de burgemeester. Het klinkt een beetje alsof u dat vervelend vindt, dat de beslissingsbevoegdheid bij de burgemeester ligt. Wat mij persoonlijk betreft, zou ik zeggen, als we dat zo geregeld hebben, vind ik het ook heel correct om dan ook de beslissing aan de burgemeester te laten en niet hem te vertellen wat hij moet beslissen. Bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Deze motie roept niet op om het vlagprotocol te veranderen, maar zegt dat we de drempel wat zouden willen verlagen en daarmee de burgemeester ook wat meer handelingsvrijheid geven omdat we als raad dan hebben aangegeven dat we graag zouden zien dat er vaker wordt gevlagd.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik heb de indruk dat mijnheer Louw suggereert dat er ergens een drempel is die de burgemeester beperkt in zijn handelingsvrijheid. Dat beleven we dan wel heel verschillend.

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dat beleven we blijkbaar verschillend.

Motie nr. 2404-05 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Zichtbare inclusieve stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- het college een Meerjarenvisie Inclusiviteit en Diversiteit heeft opgesteld;
- dit plan ambities op dit gebied weergeeft voor de komende zestien jaar;
- de visie uitstraalt dat Zoetermeer een stad is waar respect, gelijkwaardigheid en compassie kernwaarden zijn en waar discriminatie en sociale uitsluiting geen plek hebben;
- om de meerjarenvisie te realiseren de gemeente in samenwerking met een netwerk van samenwerkingspartners een uitvoeringsagenda opstelt;
- in de uitvoeringsagenda ook ruimte is voor behoeften van inwoners;

overwegende dat:
- de wethouder in de commissievergadering heeft aangegeven dat dit college droomt van een stad waar iedereen terechtkomt en luistert naar elkaar standpunten;
- de ambities van dit college niet alleen op papier in een meerjarenvisie zichtbaar moeten zijn;
- het zijn van een inclusieve en diverse stad ook zichtbaar mag zijn in onze wijken;

verzoekt het college (of draagt op):
- samen met netwerkpartners en in overleg inwoners te zorgen dat onze inclusieve stad in elke wijk zichtbaar wordt;
- dat in elke wijk de komende zestien jaar een zichtbaar symbool laat zien dat Zoetermeer een stad is van respect, gelijkwaardigheid en compassie;

- de voorstellen die hieruit volgen op te nemen in de uitvoeringsagenda;
- de eventuele kosten te bekostigen uit het reeds toegekende budget dan wel op te nemen in de meerjarenbegroting voor latere jaren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2404-06 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Mobiele vlaggenmast

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

overwegende dat:
- de gemeenteraad op 31 augustus 2023 het Agenderingsverzoek lhbti-beleid Zoetermeer heeft behandeld en toen de Memo Continuering programma Regenboogsteden 2023-2026 heeft besproken;
- er naar aanleiding van de bespreking in de commissievergadering toen geen moties zijn ingediend, wetende dat we binnen afzienbare tijd het raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit in de raad zouden behandelen;
- het Meerjarenbeleidsplan Zoetermeer Regenboogstad genoemd staat bij de stukken;
- het COC aangeeft dat vlaggen steun geeft en een belangrijk symbool is;
- op 31 augustus de gedachte is uitgesproken door de wethouder om tijdens Coming Out Day gebruik te maken van een mobiele vlaggenmast, om de zichtbaarheid van het vlaggen te vergroten;

constaterende dat:
- op 11 oktober 2023 de vlag is gehesen in bijzijn van diverse organisaties, zoals politieke verenigingen, gro-up buurtwerk en Zoeterqueer;
- dit geschiedde op het parkeerterrein naast het Stadhuis Forum en niet op het Stadhuisplein;

verzoekt het college om:
- bij het hijsen van de regenboogvlag voortaan gebruik te maken van een meer zichtbare locatie en niet het parkeerterrein van de Engelandlaan;
- dit zo mogelijk te doen met een mobiele vlaggenmast of op een andere wijze die passend en beschikbaar is;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2404-07 ingediend door PvdA, GroenLinks
Coulanter vlaggen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

overwegende dat:
- de gemeenteraad op 31 augustus jl. het Agenderingsverzoek lhbti-beleid Zoetermeer heeft behandeld, waarbij toen ook het vlaggenprotocol ter sprake is gekomen;
- er naar aanleiding van de bespreking in die commissievergadering geen moties zijn ingediend, wetende dat we binnen afzienbare tijd het Raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit in de raad zouden behandelen;

constaterende dat:
- het vlaggenprotocol niet in elke situatie voorziet;
- als er nu een oproep komt uit de samenleving om een vlag te laten wapperen (uit protest of steun) en daar niets over opgenomen of voor geregeld is in het vlaggenprotocol, dan de beslissingsbevoegdheid bij de burgemeester ligt;
- dit niet alleen kan gelden voor de regenboogvlag, maar ook voor de vredesvlag, een vlag voor de Jantje Betonweek, Orange the World, het jubileum van een belangrijke Zoetermeerse organisatie, et cetera;

van mening dat:
- de drempel om aan de oproep uit de samenleving gehoor te geven in Zoetermeer klaarblijkelijk

hoger ligt dan in anderen gemeenten;
- andere gemeenten en de provincies wel de vlag uithangen na een roep uit de samenleving of om aandacht te vragen voor een organisatie of bij een jubileum, een aanslag of een aardbeving, om zo steun te betuigen, en Zoetermeer niet;

verzoekt de burgemeester om:
- de drempel om te vlaggen te verlagen en coulanter om te gaan met het hijsen van vlaggen namens de gemeente, zodat er ook in Zoetermeer vaker een vlag gehesen wordt om steun te betuigen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Als er verder geen andere – u kunt trouwens mooi even bij de koffie bespreken straks of u dat verschillend beleeft – vragen meer zijn, of opmerkingen, dan constateer ik dat dat het einde van de eerste termijn van de raad is. Ik kijk nog een keer rond. Dat is het geval. Het verzoek vanuit het college is een kort moment te schorsen en dat gaan we doen. Ik stel voor te schorsen tot 21.40 uur, tien minuten. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, ik heropen de vergadering. Ik meld daarbij dat de heer Van der Snoek de vergadering ook heeft verlaten. En dan ga ik het woord geven voor de eerste termijn aan het college. Dat is wethouder Ter Laak. Gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter en ook dank aan de raad voor uw bijdrage.
Zoetermeer is een thuis voor iedereen. Zo hebben we dat verwoord in ons coalitieakkoord. Zo hebben we dat verwoord in onze Visie 2040. Zoetermeer is een stad met mensen van verschillende achtergronden en samenleven gaat helaas niet altijd vanzelf. Mensen hebben zorgen; zorgen over bestaanszekerheid, over gezondheid, over hun kansen op de arbeidsmarkt.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik kan het even niet volgen. Nu zegt de wethouder dat Zoetermeer een stad is voor iedereen en tijdens de commissie over dit onderwerp gaf dezelfde wethouder aan dat mensen met rechtse denkbeelden een gevaar zouden zijn voor de samenleving en daarmee uitsluiten en dat zou bespreken in het college. Sterker nog, dat zou ook besproken worden met de burgemeester. Wat maar op één ding kan duiden, dat is het vervolgen of in ieder geval kijken wat we daarmee kunnen op juridische wijze. Dat is een heksenjacht tegen de helft van de Nederlandse stemmers die gewoon rechtse denkbeelden heeft. Dus ik vraag aan de wethouder die nu het antwoord geeft: hoe kunt u nu zeggen dat Zoetermeer een stad is voor iedereen onder uw beleid in dezen en u de vorige keer dus de hele groep mensen met rechtse denkbeelden, waaronder ook Pro-life, uitsloot? Hoe rijmt u dat?

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter. Ik herhaal precies dezelfde inbreng die ik tijdens de commissie ook heb gebracht: Zoetermeer is een thuis voor iedereen. Echter, soms voelen mensen zich even niet meer thuis, bijvoorbeeld na de verkiezingsuitslag op 22 november jl. Toen waren er mensen die zich afvroegen 'hoor ik hier nog wel?'

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, nog een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard. Kort als dat kan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja sorry, ze herhaalt alleen wat ze wil herhalen voorzitter, maar ze heeft ook andere dingen gezegd tijdens die commissie. U heeft duidelijk aangegeven, via de voorzitter, deze wethouder heeft duidelijk aangegeven dat mensen met rechtse denkbeelden een gevaar zijn voor de samenleving en ze daarmee dus inzet op uitsluiting. Dus hoe kunt u nu over inclusiviteit spreken en voor iedereen staan, terwijl u juist dat ook gezegd heeft? En nu vraag ik om die zelfreflectie en dan zegt u alleen wat u ook gezegd heeft, maar daar heb ik niet over. Ik heb het over het andere dat u gezegd heeft en dat is, nogmaals, dat u mensen met rechtse denkbeelden een gevaar vindt voor de samenleving. En hoe reflecteert u dat als een Zoetermeer voor iedereen?

De **voorzitter**: Dat punt is nu helder, dat heeft u duidelijk gemaakt. Volgens mij ga ik nog even kijken of de wethouder daarop wil reflecteren. Dat is overigens haar mening. En ik zie mevrouw Brouwer. Wilde u daarvoor nog reageren? Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil graag reageren op wat mijnheer Van den Boomgaard zegt. Ik was bij diezelfde commissievergadering. En sterker nog, het antwoord dat de wethouder toen gaf was een antwoord op mijn vraag. Ik weet dus heel goed wat ik vroeg en wat de wethouder als antwoord gaf, en voor alle mensen die zich afvragen 'hè, heeft onze wethouder dat echt gezegd dat alle mensen met rechtse denkbeelden schadelijk zijn voor de samenleving?', dat heeft ze niet. Ik vroeg de wethouder naar influencers die onze jonge jongens racistisch en seksistisch maken met hun filmpjes, ze meezuigen in een fuik. Daar heeft de wethouder over gezegd dat ze het met de burgemeester zou bespreken. Dus ik zou iedereen aanraden om het hele filmpje van deze commissie te bekijken en niet het extract van de FVD.

De **voorzitter**: Ik geef even mijnheer Van den Boomgaard nog het woord en dan ga ik kijken of wethouder Ter Laak nog wil reageren. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u wel voorzitter. Het is aardig van mevrouw Brouwer dat ze in wil stappen ter bescherming van deze wethouder en dat siert haar. Echter, het gaat me niet om de woorden van mevrouw Brouwer. Het gaat mij om de woorden van deze wethouder en de woorden van de wethouder worden nauwkeurig afgewogen. En de woorden van de wethouder – dan raad ik ook iedereen aan om het filmpje te bekijken en anders kunt u het vinden op onze social media – waren heel duidelijk dat mensen met rechtse denkbeelden een gevaar zijn voor de samenleving. Als dat dan een generaliserend antwoord is, dan zijn die woorden dus niet goed afgewogen.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Sandifort het woord, maar ik wil er wel zelf als voorzitter iets over zeggen. Want er zijn vragen over gesteld. U kunt ook op die antwoorden wachten, volgens mij, maar ik ga wel mevrouw Sandifort het woord geven. En ik kijk naar wethouder Ter Laak, zij kiest haar eigen woorden, of zij zelf bereid is om daarop te reageren en anders wachten we op de beantwoording van de schriftelijke vragen. Dat zou ik als voorzitter van de raad nog willen zeggen. Mevrouw Sandifort heeft het woord.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ja, ik zou iedereen afraden om naar die social media te gaan waarin vrijelijk geknipt en geplakt wordt en gewoon vragen of de wethouder het debat over de inhoud verder kan voeren met ons.

De **voorzitter**: Ik ga kijken of wethouder Ter Laak nog behoefte heeft hier verder op te reageren en anders kan zij verdergaan met haar betoog. Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ja. Zoetermeer is een thuis voor iedereen. Dat heb ik in de commissie gezegd. Dat herhaal ik ook hier en mevrouw Brouwer geeft een goede weergave van het debat in de commissie. Daar werd een vraag gesteld over de invloed van influencers op social media voor onze jonge jongens en meisjes. Daar heb ik een reactie op gegeven en u heeft daar schriftelijke vragen over gesteld. U krijgt dat antwoord nog terug.
Ik ga verder met mijn betoog over verschillen in de samenleving en dat samenleven niet altijd vanzelf gaat. En soms gebeuren er dingen die mensen aan de kant zetten, of zich laten voelen alsof ze er niet bij horen. Ik wil Sam ook vanaf deze plek danken voor zijn spoken word en hij gaf ook heel goed weer wat er op Paarse Vrijdag tijdens mijn bezoek...O, sorry, wat we tijdens mijn bezoek samen hebben meegemaakt. Dus ik denk dat dat een goed voorbeeld geeft.
De droom van dit college is dat dit een stad is waarin iedereen samenleeft en iedereen tot zijn recht komt en waar we op een respectvolle manier het gesprek met elkaar voeren en in staat zijn om naar elkaars standpunten te luisteren. Ongeacht je huidskleur. Ongeacht of je nou man, vrouw of non-binair bent, ongeacht of je nou paarse nagels hebt, of een hoofddoekje op, of een keppeltje op hebt. Daarom kiezen we voor een Meerjarenvisie Inclusiviteit en Diversiteit.
Daarbij zetten we in op twee sporen. Het eerste spoor is voor echt alle inwoners en dat zet in tegen sociale uitsluiting. En het tweede spoor is het faciliteren van verschillende emancipatiebewegingen. Dat doen we samen. Dat doen we samen met de stad, met de inwoners, met diverse netwerkorganisaties en we faciliteren daarbij voornamelijk wat de wens is vanuit de stad. U heeft een aantal vragen daarover gesteld en een aantal moties ingediend. Op een aantal moties zal ik een reactie geven en op een aantal

moties zullen mijn collega's reacties geven.
Ik begin met de motie van GroenLinks over de inclusietoets. U zegt 'laat dat altijd terugkomen in de stukken die naar de raad gaan, ongeacht waar het over gaat'. Als college zeggen we 'ja, dat is echt iets dat aan de raad is, om als oordeel raad daarover te oordelen'. Maar ik zou u toch echt op het hart willen drukken: niet alle onderwerpen lenen zich hiervoor op deze manier. Het is wel iets anders dan de toegankelijkheidstoets omdat we daar heel duidelijk normen hebben. Als het over de gebouwde omgeving gaat, gaat het over ITs-normen. Als het over de stad gaat, dan gaat het over CROW-normen, dus dan kunnen we het heel duidelijk ernaast leggen. Het is ook een opdracht aan u allen als raadslid om al het beleid dat we naar u toe sturen, alle raadsvoorstelleen die we naar u toesturen, ook te bekijken vanuit het perspectief 'is dit beleid waarbij iedereen tot zijn recht komt? Is dit het Zoetermeer waar we aan werken, zodat iedereen zich hier thuis voelt?' Dat is hoe het college naar alle stukken kijkt en het zou ook de oproep van het college zijn om dat te doen bij alle stukken.
Een andere motie is ingediend door de PvdA en die vroeg naar meer zichtbare tekenen, meer zichtbare symbolen in de stad voor die inclusieve stad. Dat is een heel concrete opdracht die u aan ons geeft. Daarbij wil ik wel opmerken dat het tijd, geld en ruimte kost. Dat betekent prioriteiten stellen en andere dingen wellicht minder doen, dus het is een lastige motie om ja op te zeggen. Dat is de reden om te zeggen 'we ontraden deze motie'. Wel willen we heel graag ingaan op het aanbod dat u vanavond ook van de insprekers heeft gehoord 'kom langs bij de GSA, kom langs bij doelgroepen'. Ik weet van mijn gesprekken met andere doelgroepen, met andere klankbordgroepen en netwerkgroepen dat u ook daar heel erg welkom bent. Vraag aan hen wat voor hen zou werken. Wat zou voor hen een steun in de rug zijn? Ik denk dat dat een goede input is om samen verder te gaan op hoe we ermee omgaan.
Dat waren mijn reacties op de moties. Verder laat ik het aan mijn collega's.

De **voorzitter**: U krijgt een interruptie van de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ja voorzitter, dank u wel. Eén vraag aan de wethouder. U zegt, ik denk terecht, ook de motie van de PvdA kost wel tijd, geld en inspanning. We hebben overigens natuurlijk ook gewoon een D&I-budget. Ik kan ook niet met deze motie nu aangeven hoeveel geld dat zou kosten, want ik roep op om dat met de inwoners en de netwerkorganisaties vorm te gaan geven. U geeft als reactie 'ga eens praten met de groepen die u net noemde en vraag hen wat hen zou helpen'. Deze motie roept eigenlijk het college op 'vraag de netwerkorganisaties dat te doen'. Daar is ook eigenlijk het beleid op gestoeld, de coalitie van netwerkpartners. Want ik kan het doen en dan kom ik waarschijnlijk terug met een voorstel en dan zegt u wellicht 'ja, het kost wel tijd, geld en inzet'. Ik zou het toch juist graag onderdeel laten uitmaken van het beleid. Daar is deze motie op gestoeld. Misschien kunt u daar nog een reactie op geven?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: We bespreken deze vragen met de klankbordgroepen die we daarvoor hebben en zij geven vooral aan dat ontmoeting voor hen heel erg belangrijk is. Dus niet zozeer die zichtbare symbolen. Daarom zeg ik ook 'praat met hen en overleg waar zij zich senang bij voelen'. Dus dat is eigenlijk de vraag.

De **voorzitter**: Dat is volgens mij het einde van de termijn van wethouder Ter Laak. Dan ga ik naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, even kijken hoe ik er met mijn neus bovenuit kan komen. En ik heb mijn pasje mee, dat jullie dat wel even door hebben.
Ik kom alleen even praten over de motie die gaat over stageplaatsen mbo. Ik vind hem heel aardig, heel sympathiek, maar hij is eigenlijk overbodig. Zoals u weet, zijn wij hier heel druk in Zoetermeer met de Lokaal Educatieve Agenda. Daar hebben we drie sporen. Eén is het Samen bouwen aan Zoetermeer 2040, de andere is Samen gelijke kansen bieden aan alle kinderen en jongeren in Zoetermeer en de derde is Samen zorgen voor een passende plek voor kinderen en jongeren binnen kinderopvang, onderwijs en arbeidsmarkt. Ik kan u zeggen dat de vertegenwoordiger van het mboRijnland, onze mboschool hier in Zoetermeer, bij al die stuurgroepoverleggen zit, want dat is een van de actiefste deelnemers die we daarbij hebben. Zij hebben ook een stagebureau en zoals u kunt zien, maar misschien had u dat nog niet helemaal gelezen, hebben we u op 25 maart jl. vanuit de werkgroep Voortijdig Schoolverlaten, het samenwerkingsverband, een memo gestuurd waarin ook nog staat dat wij stappen hebben gezet om van mbo als vindplaats voor zorg, over te stappen naar mbo als werkplaats voor zorg. Dat is heel erg belangrijk, want dat gaat juist om die kids die nog niet zo goed weten – of die het wel heel goed

weten - hoe ze zich moeten positioneren, zodat we die zorg daar bij het mbo kunnen brengen. Dat is namelijk best ingewikkeld omdat we daar te maken hebben met grensoverschrijdend verkeer. Mboscholen zijn de scholen waar de meeste kinderen uit de ene plaats naar de andere plaats gaan en vice versa. Maar we hebben daar ook te maken met kinderen onder de achttien en boven de achttien. Misschien moet je dan eigenlijk jeugdigen zeggen want die voelen zich vast geen kinderen meer. Ik vind het allemaal nog een beetje jong spul. Maar dat zijn onze jongeren en juist om ervoor te zorgen dat er mensen op die scholen zijn die uitvissen 'wie heeft waarbij, op welk moment hulp nodig en hoe kunnen we dat ook organiseren?' hebben wij mbo als werkplaats gedaan. Dus wat ons betreft is deze motie niet direct nodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. We krijgen nog steeds berichten van studenten dat ze het ook niet durven te bespreken met de schoolleiding of een contactpersoon op de school omdat ze zich juist gediscrimineerd voelen op de school zelf. Het gaat erom erover na te denken of er een stagemakelaar kan komen die onafhankelijk is, dus geen onderdeel van de school is. Dat maakt het toegankelijker en dan kan deze advies geven aan de student om hier beter mee om te gaan, of advies geven over hoe te handelen, bijvoorbeeld in dit soort situaties.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, dat zou mij veel te beperkt zijn, want wij brengen juist die schakelfunctionaris daar binnen als onafhankelijk persoon die niet alleen kan helpen om zo'n probleem, als dat er is, bespreekbaar te maken of kan helpen met welk moment daarvoor is. Want het kan zijn dat zo'n jeugdige het gevoel heeft dat de leraar anders naar hem kijkt, of andere klasgenoten, of wat er dan ook maar gebeurt. Maar het gaat natuurlijk om veel meer dingen. Jongeren in die leeftijd hebben allemaal ook wel eens andere soorten problemen, niet alleen maar over een stageplaats, maar ook over 'wat wil ik dadelijk worden? Hoe ga ik om met thuis? Mijn vader en moeder knokken met elkaar'. Noem het allemaal maar op. Het hele brede spectrum waar mensen soms ellende mee hebben speelt daar en daarom is het zo goed juist in Zoetermeer met die schakelfunctionarissen aan de gang gaan, want die kunnen juist zorgen voor een veilige plek om erover te praten en die kunnen het dan verder brengen waar het op dat moment nodig is. Dat is niet alleen over stageplaatsen, maar in de breedte. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik zie verder geen vragen. Dan ga ik naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Dank u voorzitter. Ik zal kort reageren op de motie over menstruatiearmoede. Zo'n motie is vorig jaar ook al door uw partij ingediend toen we het over armoedebeleid hadden. Voor wat het college betreft, qua vermenging van de onderwerpen, hoort die daar thuis. Toen hebben we hem ook ontraden. Als college zijn we geen voorstander van verschillende armoedepotjes. Wij hebben armoede. Wij helpen mensen die zelf niet rond kunnen komen. Dat doen we via ondersteunende regelingen aanvullend op rijksbeleid en die armoede kan meerdere achtergronden hebben. Menstruatiespullen niet kunnen kopen, is daar onderdeel van. Als we kijken naar hoe vanuit het rijk daarop ingesprongen is, is daar extra subsidie voor beschikbaar gesteld die via Stichting Voedselvangnet ter beschikking wordt gesteld aan de Voedselbanken. Dat is ook de lijn die we – zoals we vorig jaar ook gezegd hebben volgen. De Voedselbank deelt ook menstruatieproducten uit via de pakketten die worden uitgereikt. We hebben geen signaal van de Voedselbank dat daar een issue is, dat daar tekorten in zijn. We voeren regelmatig bestuurlijk en ambtelijk gesprekken met de Voedselbank. Dus we houden vinger aan de pols en wat ons betreft, is dit dus ook niet nodig.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u wel. Het betreft niet alleen dames en meisjes die aangewezen zijn op de Voedselbank die hier een probleem mee hebben om het te kopen. Het is gewoon voor een aantal mensen te duur. Het is voor een aantal mensen beschamend dat ze dan vervolgens niet naar school kunnen of naar hun werk kunnen. Het betreft dus echt expliciet niet alleen mensen die aangewezen zijn op de Voedselbank. Uit onderzoek blijkt, en uit een krantenartikel onlangs ook, dat Rotterdam dit gaat doen een dat het helemaal niet veel geld kost. U heeft een potje, u heeft een fonds. U kunt dit gewoon doen. Ik snap echt uw weerstand niet tegen…

De **voorzitter**: Wat is uw vraag?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik zou graag willen weten waar de weerstand van de wethouder zit, want ik snap hem niet.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel voorzitter. Weerstand? Ik concludeer: we zijn het hier niet met elkaar over eens en wij hebben daar een andere overtuiging bij. Dus het is niet zozeer dat we daar weerstand tegen hebben, maar we zijn geen voorstander van armoede aanpakken via allerlei verschillende potjes en onderwerpen. Dat is het.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Mijns inziens is dit nu precies een onderwerp waar u als college kunt doen wat nodig is. Dit is precies waar mensen op zitten te wachten. Ik snap echt uw standpunt niet.

De **voorzitter**: Ik kijk of wethouder Velzen daar nog op wil reageren. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja voorzitter, dank u wel. Wij zijn een college dat doet wat nodig is en dat doen wij via de kanalen en de methoden zoals wij die in de stad hebben ingericht en ons bereikt dat signaal niet. Dus wij kiezen voor deze weg. U gaat er zelf over. Uw stemt er dadelijk over en het is aan de raad om daar een stelling in te nemen.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen vragen. Dan dank ik de wethouder dan ga ik de plaatsvervangend voorzitter van de raad, mijnheer Duiven, vragen om even op deze plek plaats te nemen, want de burgemeester mag zich met vlaggen bezighouden.

(Mijnheer Duiven neemt de rol van voorzitter van de raad over terwijl de burgemeester ingaat op de vragen die zijn portefeuille betreffen.)

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel voorzitter. Twee moties van meerdere partijen, maar in ieder geval de PvdA. De heer Louw heeft ze ingediend. Een als het gaat om de mobiele vlaggenmast. Laat ik maar gewoon helder zijn, daar ben ik eigenlijk, en het college daarmee ook, geen groot voorstander van. Dat heeft ook te maken met de kosten, ten eerste, die daarvoor gemaakt moeten worden. We hebben dat overigens toen gedaan bij de stille tocht voor Oekraïne aan de Dobbe, we hebben toen een vlag geplaatst. Het nadeel van een mobiele vlaggenmast is ook dat je dan niet precies weet waar het dan allemaal zou moeten plaatsvinden. ik zag wel even in de discussie die u had met mevrouw Hoekstra een oproep 'zouden we niet moeten kijken of de huidige vlaggenmast die we hier hebben, aan de voorkant, wel de goede plek is?' Het zou nog wel een mogelijkheid kunnen zijn dat we daar eens wat langer over nadenken. Het is geen toezegging maar ik wil dat nog wel eens in het college bespreken en misschien kunnen we dan eens kijken of er geen mooiere plek te bedenken is dan de plek hiervoor. Hoewel, ik zeg het er meteen bij, het wel de voorkant van ons stadhuis is natuurlijk. Dus ik wil daar zeker niet minachtend over praten, vanaf deze plek.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wilde net zeggen, als de parkeerplaats daar geen goede plek is voor vlaggen, dan is het ook geen goede plek voor de voorkant van het stadhuis. Dat vind ik ook. Die zou gewoon aan het Stadhuisplein moeten zijn.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ik ga nu niet in op de inhoudelijke discussie, maar het gaat mij meer om de vraag dat als u vindt met zijn allen, of met een meerderheid, dat een andere plek daar geschikter voor is, we het daarover zouden moeten hebben. Ik ben alleen geen voorstander van mobiele masten omdat dat het ingewikkelder maakt en ook niet overzichtelijker. Dat is de reden waarom ik zo reageer en de motie gaat in mijn ogen over twee van die gedachten.

De **voorzitter**: Dan heeft u nog een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik heb al eens een keer een motie ingediend om een vlaggenmast op de Markt te zetten. Het antwoord was: dat doen we pas als de Markt verbouwd is. Daar zijn we nog steeds heel lang op aan het wachten. Dus vandaar dat deze motie is geschreven. Een mobiele vlaggenmast kan altijd op dezelfde locatie geplaatst worden. Dus als we dat iedere keer op dezelfde plek doen, zorgt dat toch niet voor verwarring? Vindt u dat wel?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Nee, als hij iedere keer op dezelfde plek staat is er geen verwarring. Maar ik zou u dan willen meegeven: laat hem voorlopig even staan waar hij staat, want dat is ook de plek die iedereen kent. En nogmaals, ik heb al gezegd, maar dan kijk ik ook naar de wethouder die over de Markt gaat, we kunnen ook wel eens nadenken over de vraag 'kan er niet een prominentere plek voor die vlaggenmast komen?' Volgens mij zijn de voorbereidende werkzaamheden daarvoor al gestart. Dus we kunnen kijken of dat een optie is. Maar terug naar uw vraag, die in de motie zit, om een mobiele vlaggenmast. Daar zijn we vanuit het college in ieder geval geen voorstander van.
De tweede motie voorzitter, als ik verder mag, gaat over coulanter vlaggen. De vraag werd al gesteld door mevrouw Brouwer, ik heb niet het gevoel dat ik een drempel voel om vaker, minder vaak of minder te vlaggen. Ik heb wel, en dat heb ik volgens mij ook met u gedeeld, in het seniorenconvent gezegd dat we een vlaggenprotocol hebben en ons daaraan moeten houden. Ik ben wel terughoudend in het extra vlaggen en dat heeft alles te maken met de symbolische waarde die het vlaggen met zich meebrengt. Op het moment dat we dat heel vaak gaan doen is het ook de vraag of het daarmee nog het uitzonderlijke karakter heeft. Dat is één kant van de vraag. En de andere kant van de vraag is dat we ook wel eens hebben gezien dat het vlaggen niet altijd onverdeeld genoegen met zich meebrengt, om het maar even zo te formuleren. Dus er zitten nog wel wat haken en ogen aan. Ik voel geen drempel om coulanter te vlaggen, om het in de motietermen te houden. Dus als het nodig is, zal ik me daar zeker niet terughoudend in opstellen, maar ik heb op dit moment geen reden en ook geen gevoel om deze motie nu in die zin te omarmen. Dus ik heb hem niet nodig maar ook hier geldt natuurlijk dat het oordeel raad is. Maar wat mij betreft is het dus niet nodig. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. Als schrijver van de motie voel ik me toch genoodzaakt om hier nog even op te reageren. Want ook ik heb niet het idee dat de burgemeester een drempel voelt. Dus die opmerking herken ik niet. Maar ik merk wel in de praktijk dat op het moment dat er een roep uit de samenleving komt, er in ons omringende gemeenten wel degelijk gevlagd wordt en steevast in Zoetermeer niet. Dat zou ik heel graag anders willen zien en dat is de motivatie voor de motie. Ik zou dan toch willen weten waar die terughoudendheid vandaan komt, ten opzichte van uw collega's en de commissaris van de Koning.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dat vind ik lastig want dat vind ik moeilijk te vergelijken. Ik heb net aangegeven dat ik er terughoudend in ben. Dus ik zal zeker niet altijd mijn collega's volgen. Soms wel, want op sommige momenten kijken we ook echt wel wat andere gemeenten doen en wat de provincie doet. Dus daar kijken we zeker naar. Maar nogmaals, ik voel geen drempel erin en als ik, als burgemeester, denk dat het noodzakelijk is, dan weet u dat ik dat ook zeker zal doen.

De **voorzitter**: Dan kijk ik rond en zie ik verder geen aanvullende vragen. Dan schors ik de vergadering voor enkele ogenblikken en dan kan de burgemeester zijn positie als voorzitter weer innemen.

Schorsing (De burgemeester neemt het voorzitterschap weer op zich.)

De **voorzitter**: Dan dank ik mijnheer Duiven als plaatsvervangend voorzitter van de raad en soms ook voorzitter van de Vertrouwenscommissie voor zijn voorzitterschap. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn van het college. Ik kijk rond of het mogelijk is om naar de tweede termijn van de gemeenteraad te gaan voor dit raadsvoorstel. Ja. Dan begin ik met mijnheer Van den Boomgaard voor de tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Ik constateer dat de diversiteit en inclusiviteit echt een exclusiviteit is. Dat inderdaad selectieve groepen eruit worden gelicht om daarvoor dan een vlag te hijsen, daarvoor dan een zebrapad neer te leggen, in plaats van dat we juist voor de saamhorigheid gaan die Zoetermeer verdient. Ik vind het fijn te horen dat u niet meegaat, in eerste instantie, met nieuwe protocollen en dat een financieel verstandig beleid de boventoon zal voeren. Dus ik zal tegen alle moties stemmen. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel voor de tweede termijn. Mevrouw Haak? Geen behoefte aan een tweede termijn. Mevrouw Van Damme. Geen behoefte. Mijnheer Aiobi? Gaat uw gang.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. De wethouder had het over een schakelfunctionaris. Wij ontvangen graag de resultaten, zodat we dit nog kunnen evalueren.
En dan nog een vraag over het toetsen van beleid of de raadsvoorstellen op inclusiviteit. In hoeverre wordt dat nu gedaan, bijvoorbeeld met onderwerpen zoals duurzaamheid? Want wij vinden het belangrijk dat we geen tweede toeslagenaffaire creëren als we dat juist niet doen. Daarom vinden we het belangrijk dat we dat nogmaals benadrukken.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aiobi. Mevrouw Brouwer, tweede termijn? Geen behoefte. De heer Smits. Geen behoefte. De heer Markes? Geen behoefte. Mijnheer Ekkelenkamp. Geen behoefte. Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel voorzitter. Wij willen toch verzoeken of het mogelijk is om de netwerkregisseur die er is contact op te laten nemen met de scholen, met de bibliotheek, met de inZet-punten, noem het maar op, zodat er toch meer menstruatiemiddelen beschikbaar zijn voor mensen die gewoon de prioriteiten helaas anders moeten stellen omdat ze wat minder ruim in hun financiële middelen zitten.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Louw, tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik zou het echt een gemiste kans vinden als we in de stad een mooi Meerjarenplan Diversiteit en Inclusie – ik heb het misschien niet genoeg gezegd, maar wij steunen dat van harte - niet zichtbaar maken in de stad, dus ik laat de motie staan. Datzelfde geldt voor de vlaggenmoties. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik naar het college. Wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Ja, dank u wel voorzitter. Er was nog één vraag van GroenLinks over hoe het college probeert te toetsen bij het beleid dat langskomt. Bij al het beleid dat langskomt, kijken we 'is het uitvoerbaar, is het begrijpelijk en is het haalbaar voor de mensen die het betreft?' Bijvoorbeeld bij zo'n duurzaamheidsbeleid kijken we 'hoe pakt dit uit voor mensen met een kleinere en een grotere portemonnee ,voor mensen die de Nederlandse taal minder beheersen en mensen die dat meer beheersen? Is het digitaal toegankelijk?' Dus op die manier proberen we bij al het beleid dat we uitvoeren die toets daarlangs te leggen.

De **voorzitter**: Ik kijk of wethouder Van der Meer nog behoefte heeft te reageren.

Wethouder **Van der Meer**: De schakelfunctionarissen horen bij de nieuwe aanpak van mbo als werkplaats. Dat gaat in de loop van dit jaar starten. Dus wij kunnen daar voorlopig nog geen rapportages over geven. Er staat in dat stuk zelf 'regie op monitoring en evaluatie'. Ik denk dat wij over één à anderhalf jaar misschien de eerste resultaten kunnen melden. Eerder niet.

De **voorzitter**: Dan kijk ik nog naar wethouder Velzen? Geen. Ook de burgemeester heeft niets meer. Wat mij betreft sluiten wij de beraadslagingen over dit raadsvoorstel. En gaan we over naar de stemming, als u dat allemaal goed vindt. Dan gaan we natuurlijk eerst het raadsvoorstel doen en dan de moties, dus ik begin met het raadsvoorstel zoals dat op de agenda staat. Het raadsvoorstel Meerjarenvisie Inclusie en Diversiteit. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? De heer Weekenstroo. Gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, de inspreker heeft genoeg aanleiding gegeven om goed na

te denken over de urgentie en het belang van het meerjarenbeleid. We zullen het voorstel daarom van harte steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, de inspreker van de Stichting De Roze Leeuw in onze commissie geeft voldoende aanleiding om tegen te stemmen, aangezien zij zich als benadeeld voelen. Dus we zullen helaas tegen stemmen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, zoveel meningen, zoveel vlaggen en zoveel doelgroepen. Als je een vlag of een doelgroep naar voren haalt, doe je mogelijk iets of iemand tekort. Dat is niet waar Zoetermeer Vooruit voor staat. Wij gaan voor gelijke kansen voor iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, geaardheid, opleiding, geloof, of waar je vandaan komt. Wij denken dat de moties hier niet toe bijdragen. Daar laat ik het bij.

De **voorzitter**: Ik kijk rond of er anderen zijn voor een stemverklaring. Als dat niet het geval is, ga ik het raadsvoorstel in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die tegen dit raadsvoorstel zijn vragen hun hand op te steken? Dat is FVD. Er zijn overigens 36 raadsleden. Dat betekent dat dit besluit met 35 stemmen voor en 1 stem tegen is aangenomen.
Dan gaan wij over naar de moties. Dan begin ik met motie 2404-02, de motie Aanpak van stagediscriminatie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Elke vorm van discriminatie is al niet toegestaan, voorzitter, wij zien deze motie als overbodig.

De **voorzitter**: De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dat geldt in principe ook voor ons. Wij vinden dat elke vorm van stagediscriminatie gewoon niet mogelijk zou moeten zijn en niet expliciet bepaalde doelgroepen. Daardoor kunnen wij niet instemmen.

De **voorzitter**: Ik kijk naar anderen voor een stemverklaring. Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken? Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen.
Wij gaan over naar motie 2404-03 Toets Inclusie. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen bij hun hand op te steken? Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen.
Motie 2404-04 Stop menstruatiearmoede op scholen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Als FVD vinden wij dat we de oorzaak moeten aanpakken en de armoede moeten beetpakken door het juiste beleid te voeren en niet de gevolgen ervan. Dus we zullen helaas tegen stemmen en hopen dat er een voorstel komt om de oorzaak beet te pakken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken? Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit en D66. Deze motie is met 14 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen.
Dan gaan we naar motie 2404-05 Zichtbaar inclusieve stad. Wie heeft daar een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Voor de Zoetermeerse VVD is inclusie en diversiteit belangrijk. Voor ons is essentieel dat iedereen gelijkwaardig is en zich vrij en veilig voelt in onze stad. Hierbij hoort een gelijkwaardige behandeling. Aandacht en veilige plekken voor doelgroepen is daarom nodig. Maar de motie zoals die nu voor ons ligt, is niet de oplossing voor ons. Deze motie legt namelijk

nadruk op specifieke groepen en is daarmee voor ons niet inclusief. Daarom zullen we de motie niet steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u voorzitter. Ook deze motie zullen wij niet steunen vanwege het feit dat het exclusiviteit betreft, niet inclusiviteit. Zoals ik al aangaf, ook in de tweede termijn, zal dat alleen maar meer mensen tegen zich in het harnas jagen, wat niet wenselijk is. Dus we zullen tegenstemmen.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken? Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen.
Wij gaan over naar 2404-07 Coulanter vlaggen. O nee, eerst nog 2404-06. Ik had ze zelf omgedraaid, excuus. 2404-06 over de mobiele vlaggenmast. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Wij zijn als PDvZ wel voor een zichtbaarder plek voor het vlaggen en we hopen dat te zijner tijd de markt daar een goede plek voor is en wellicht in de tussentijd de andere ingang van het stadhuis. Maar de mobiele vlaggenmast zien wij op dit moment niet zitten, dus we zullen tegen deze motie stemmen.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Niet het geval. Mag ik ook hier vragen aan de leden van de raad die voor deze motie zijn, hun hand op te steken? Dat zijn de fracties van de SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor en 24 tegen verworpen.
Dan de motie 2404-07 Coulanter vlaggen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Coulanter vlaggen betekent alleen maar meer en meer symboolpolitiek. Waar we het nu over hebben, over de lhbtiq et cetera, waar we het de hele avond over hadden, wat dus al niet mag bij de wet, zoals ik heb aangegeven. Waar is dan het einde? Mensen met een bril die benadeeld worden? Roodharige mensen? Dus ik denk niet dat coulanter vlaggen daaraan zal bijdragen. We zullen daarom ook tegen stemmen.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken? Voor deze motie zijn de SP, GroenLinks, PvdA en D66. Daarmee is deze motie met 12 stemmen voor en 24 tegen verworpen. Daarmee hebben we dit agendapunt afgewikkeld en gaan wij over naar agendapunt 7.c.

b. NAAR HAMERSTUKKEN Raadsvoorstel Verbetering rapportages Sociaal Domein
c. Agenderingsverzoek Opvang Asielzoekers

De **voorzitter**: Dat is het Agenderingsverzoek Opvang Asielzoekers. Als eerste krijgt straks mijnheer Van den Boomgaard het woord, maar ik ga even kijken of nog anderen het woord wensen te voeren. Dat is mevrouw Brouwer, mevrouw Meurs, de heer Smits, mijnheer Van der Vlies, mijnheer Weekenstroo, mijnheer Duiven, mijnheer Ekkelenkamp mevrouw Kraneveldt, mijnheer Aiobi en mijnheer Velner. Het woord is aan mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang. En ik noteer nog mevrouw Siegelaer, uiteraard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter bedankt. FVD Zoetermeer is op zijn zacht gezegd verbaasd over de voorgenomen verlenging van het azc in Zoetermeer. De noodopvang zou maar een jaar bestaan en er zouden, waar het aangenomen amendement toe opriep toentertijd, duidelijke, afdwingbare afspraken gemaakt worden over het vertrek van deze noodopvang. Uit de opgevraagde informatie blijkt dat de wethouder geen enkele moeite heeft gedaan om recht te doen aan dit amendement. Dat was het amendement 2110-D van de PVV. Nu blijkt dat het college al bezig is met het zoeken naar een locatie voor vijf jaar, terwijl de huidige noodopvang met twee jaar zou worden ingericht met een mogelijke verlenging van een jaar. Hieruit kunnen we opmaken dat de gemeenteraad is gepasseerd en dat de communicatie hierover via de media verloopt. Dit past niet bij behoorlijk bestuur en is onacceptabel. Dit college komt afspraken steevast niet na en komt niet op voor de belangen van de Zoetermeerder. Terwijl de grenzen nog steeds wagenwijd openstaan, wordt ons land en ook onze stad

ontwricht door de grote hoeveelheid migranten. Wanneer we statushouders niet kunnen opvangen omdat de opvang vol is, wordt er uitgeweken naar een viersterrenhotel en worden deze mensen in de watten gelegd. Zoetermeerders hebben deze luxe niet. Die wonen in hun auto, bij hun ouders, of moeten zelf maar andere oplossingen zoeken. Want ook als zij netjes op de wachtlijst hun beurt afwachten, gaat 30% van het aantal verhuringen naar statushouders. Van de 450 woningen die gemiddeld elk halfjaar vrijkomen gaan 135 woningen naar statushouders. De bron is Zoetermeer.incijfers.nl. Ook bij onze voorzieningen begint het te dringen; steeds meer huisartsen, tandartsen en andere voorzieningen kampen met wachtlijsten. Bij criminaliteit en uitkeringen zien we dat migranten met een niet-westerse achtergrond oververtegenwoordigd zijn. Los van de wenselijkheid, is de huidige taakstelling al vrijwel onmogelijk en onverantwoord. Echter, de taakstelling neemt de komende jaren nog verder toe. Zoals het er nu uitziet, zal Zoetermeer in 2026 nog eens 1000 asielzoekers moeten opvangen. Hoe dan?
FVD Zoetermeer eist een halt aan deze onhoudbare situatie. Daarmee wil ik afsluiten, voorzitter, middels een motie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, er is een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Ik was even aan het zoeken naar een punt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik vond het zo fijn bij het vorige debat dat FVD zich zo ongelooflijk graag aan de wet wilde houden. U had het regelmatig over artikel 1 van de Grondwet. Nu hebben we ook een Spreidingswet die is aangenomen. Die vindt u misschien niet leuk, maar die is wel aangenomen. De gemeente Zoetermeer zal dus een aantal extra mensen moeten huisvesten. Is het dan niet juist heel verstandig van het college om te zeggen 'we hebben een locatie die voldoet. Al die horrorverhalen waarvan mensen eerst dachten dat ze zouden gebeuren, zijn niet bewaarheid geworden'. Dan is het toch ook juist heel verstandig om te zeggen 'we kijken of we die langer open kunnen houden zodat we aan onze taakstelling voldoen'? Dan houden we ons namelijk aan de wet en daar hield u zo van.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u. U kent ook onze mening over de Spreidingswet en wij roepen dus ook op, terwijl we ons wel aan de wet blijven houden, want daar gaat het uiteindelijk om, tot bestuurlijke ongehoorzaamheid in dezen. En waarom? Dat zal ik u ook uitleggen. In 2026 hebben wij dus 1000 asielzoekers op te vangen en dat is een groei van 40%. Als we het nu al zo moeilijk hebben, is ook de vraag of we het in 2026 makkelijker krijgen, of wordt het nog moeilijker? We moeten ook een keer tot het punt en tot het besef komen dat wij hier zijn gekozen door Zoetermeerders en dat we moeten optreden voor Zoetermeerders. Dat is het standpunt van FVD.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Kraneveldt nog en dan mijnheer Ekkelenkamp.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, dan constateer ik dat FVD wel erg selectief is bij welke wet ze dan wel zeggen 'goh, laten we eens burgerlijk ongehoorzaam zijn', en bij welke wet niet. In het vorige debat zei u 'we moeten ons allemaal aan inclusiviteit en diversiteit en dergelijke houden, want het staat in de wet'. Dan moeten we toch de Spreidingswet ook gewoon keurig netjes volgen? Dat is wel een beetje selectief van u.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, daar nog een reactie op?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik vind mevrouw Kraneveldt een goede debater, dus dank voor de vragen. Alleen ik overtreed bij dezen ook geen wet en dat zal ik ook niet doen. Het enige waar FVD toe oproept, is dus die bestuurlijke ongehoorzaamheid om hier geen gehoor aan te geven. Dus ik probeer daar ook gewoon onze... Naast u neer te leggen inderdaad.

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Kraneveldt, maar dan echt heel kort, als het kan.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar u realiseert zich ook dat de opvangopgave die we met die Spreidingswet hebben gekregen, niet verdwijnt. Die zullen wij moeten doen. Als we niet snel die opvang regelen, gaat het ons ook heel veel geld kosten. Dus het is juist buitengewoon verstandig om deze opvang in stand te houden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, het enige wat ik daarop kan aangeven is dat de woningnood in Zoetermeer nog nooit zo hoog geweest is als nu. De zorg die we voor onze Zoetermeerders hebben, kraakt en piept. De huisartsen kunnen het niet aan, de tandartsen kunnen het niet aan en mevrouw Kraneveldt zegt gewoon 'ja, we moeten het maar slikken en accepteren'. Ik denk 'nee. Dat accepteer ik niet'. Ik kom op voor de Zoetermeerder, die ook u, maar ook mij gekozen heeft.

De **voorzitter**: Ik ga nu naar mijnheer Ekkelenkamp want die wil ook interrumperen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank u, mijnheer de voorzitter. Mijnheer Van den Boomgaard had het net over Zoetermeer als een stad die ontwricht is en dan met name ontwricht wordt door migranten met een niet-westerse achtergrond. Dat is wel een heel boude uitspraak. Waar haalt u dat eigenlijk vandaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Kunt u iets specifieker zijn, vraag ik dan via de voorzitter aan u.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik vind dat als je zulke grote woorden gebruikt dat deze stad ontwricht is en je legt ook de schuld daarvoor bij anderen, je ook wel een verklaring nodig hebt waarmee je dat kunt onderbouwen. Die onderbouwing heb ik dus eigenlijk nog niet gehoord. Allereerst maar even uw definitie van wat een ontwrichte stad is en de vraag of wij hier in Zoetermeer leven in een ontwrichte stad. Misschien kunt u daar eens even op reflecteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u voorzitter. Ik heb natuurlijk net al een bron aangegeven van Zoetermeer.in cijfers.nl. waarin u ook de cijfers zelf terug kunt zien. Als we dan verder gaan kijken, hebben we in Zoetermeer 4500 inschrijvingen op sociale huurwoningen. Gewoon Zoetermeerders die zich inschrijven. Daar hebben we 3500 mensen die zich uitschrijven. Oftewel, we stijgen per jaar met 1000 woningzoekenden in Zoetermeer vanuit Zoetermeer. Als we dus, zoals ik net aangaf, van de 450 woningen per jaar er 135 aan statushouders geven, loopt dat alleen maar op. En de wachtrijen lopen al op tot boven de dertien jaar. Dat is een ontwrichting. Dat kunt u met me eens zijn of niet mee eens zijn, maar dat is een ontwrichting want woningzoekende kinderen kunnen dus niet zo makkelijk een woning vinden.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): De conclusie is dat u de woningnood en de ontwrichting daarvan, in uw woorden, dus geheel wijt aan niet-westerse migranten. Dat is eigenlijk de portee van uw verhaal.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik zal niet andere dingen uitsluiten, want ik vind het beleid van Hugo de Jonge in dezen ook niet correct. Dus in die zin had er al meer gebouwd kunnen en mogen worden. Prima, dat is ook...

De **voorzitter**: Heel kort nog, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Dan concludeer ik dat er ook meer oorzaken zouden kunnen zijn en dan is het wel heel erg eenzijdig dat u dan de schuld legt bij een bepaalde groep. Dat vind ik niet correct.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat mijnheer Van den Boomgaard verdergaat.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nee, ik wil graag antwoord geven, voorzitter. Wat ik net aangaf: als we dus 450 woningen per halfjaar beschikbaar krijgen, sociale huurwoningen. En we gaan er per half jaar 135 aan statushouders verstrekken. Dan neemt dat dus toe. En dan zullen er natuurlijk meerdere oorzaken zijn, maar ik kijk naar rato. Het grootste effect heeft inderdaad die migrantentoestroom.

En het ergste is nog: we zijn niet eens klaar. Die migrantentoestroom blijft maar komen, want de grenzen zijn nog steeds wagenwijd open en zelfs Eric van der Burg heeft aangegeven dat we dus met 40% meer asielzoekers te maken krijgen in 2026.

De **voorzitter**: Ik ga naar een interruptie van de heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Het verbaast mij dat ik mijnheer Van den Boomgaard hoor zeggen dat het woningtekort groter is dan alleen wanneer het gaat om statushouders. Dat hoor ik hem ook vaker zeggen. Maar ik zie geen moties of amendementen vanuit de FVD die ervoor zorgen dat het woningtekort ook op die andere gebieden wordt aangepakt. Ik vraag me af, wanneer kunnen we die verwachten als raad?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik weet eigenlijk niet wat ik hierop moet zeggen. Ik denk dat wij als FVD fantastische moties voorgelegd hebben aan deze raad, juist om de woningmarkt voor onze Zoetermeerder vlot te trekken. En als u dat gemist heeft, kan ik ze u toe mailen.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, die heb ik zeker gemist en als u ze wilt toesturen, heel graag. Kunt u misschien ook voorbeelden noemen als u daar zo zeker van bent?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik ga nu niet dingen uit mijn hoofd aangeven, maar ik zal ze mailen en ik zal ze ook met de rest van de raad delen. Ik vind het dan wel frappant dat u daar nu mee komt, en dat toen het voorgelegd werd, het dus geen meerderheid kreeg en dat u er nu wel een beroep op wilt doen. Dus dat vind ik wel jammer. Maar goed.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen interrupties zijn, dus ik stel voor dat u uw verhaal afmaakt. Ik verzoek u ook even rekening te houden met de tijd, want die is aan het weglopen.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik deed de interrupties niet, voorzitter.

De **voorzitter**: Nee, maar u heeft uw tijd al grotendeels gebruikt. U heeft nog 47 seconden.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Daar komen we met gemak mee uit. Hij kan beginnen voorzitter. Ik rond af. FVD Zoetermeer eist een halt aan deze onhoudbare situatie. Middels een motie roepen wij op tot het sluiten van de noodopvang en willen wij het college vragen om bij de landelijke politiek erop aan te dringen dat de migratiestromen gecontroleerd en beperkt dienen te worden. Wij als gemeentebestuur dienen eerst voor onze eigen inwoners te zorgen, voor de mensen die in Zoetermeer wonen. Dank u voorzitter.

Motie nr. 2404-08 ingediend door FVD
De raad niet passeren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- het college recentelijk bij de verlenging van de noodopvang de raad niet heeft geïnformeerd voordat er met de media werd gecommuniceerd;
- dit tot onduidelijkheid en frustratie heeft geleid bij raadsleden;
- dit de positie van de raad als controlerend orgaan verzwakt;

overwegende:
- de belangrijke rol van de raad als controlerend en kaderstellend orgaan;
- de noodzaak van een goede en transparante communicatie tussen raad en college;
- de toenemende druk op de lokale democratie;

verzoekt het college om:
- bij impactvolle gebeurtenissen en belangrijke beleidswijzigingen de raad te informeren voordat er met de media wordt gecommuniceerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2404-09 ingediend door FVD
De noodopvang niet verlengen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- de opvang initieel een tijdelijk karakter had van één jaar en dit inmiddels richting de acht jaar gaat;
- de wethouder geen uitvoering heeft gegeven aan het aangenomen amendement 2110-D om duidelijke en afdwingbare afspraken te maken over het vertrek van de noodopvang;

overwegende dat:
- de toestroom asielzoekers een ontwrichtende werking heeft op de samenleving;
- nu ook jongere alleenstaande asielzoekers als doelgroep worden gezien voor de Zoetermeerse opvang;

verzoekt het college om:
- uitvoering te geven aan amendement 2110-D;
- de noodopvang niet uit te breiden;
- geen andere locatie te zoeken voor een noodopvang of azc;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn, dan ga ik naar mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Vijf minuten en dertien seconden, dat moet lukken.
Voorzitter, kort geleden heb ik voor onze ChristenUnie-SGP-leden een stukje geschreven in de fractienieuwsbrief over de Spreidingswet en de opvang van asielzoekers. Ik dacht 'als ik wil uitleggen hoe wij ertegen aankijken, kan ik het eigenlijk niet mooier zeggen dan dat'. Dus ik ga jullie deze nieuwsbrief gewoon voorlezen. De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen. Als je een nieuwe wet zo noemt, dan weet je dat die in de volksmond een andere naam krijgt. In dit geval, de Spreidingswet. Vanaf 1 februari jl. is die van kracht, nadat de Tweede en Eerste Kamer zich er intensief over gebogen hebben. Sommige mensen noemen deze wet de dwangwet, omdat de nieuw wet het uiteindelijk mogelijk maakt dat de minister gemeenten dwingt om asielzoekers op te vangen. Dat klinkt onsympathiek, maar ik ben heel blij dat de wet is aangenomen. Eindelijk gaan ook de 'weigergemeenten' bijdragen aan de opvang en gaat de last van Ter Apel verlicht worden. Die ontwikkeling moet dan wel hand in hand gaan met verbeteringen bij het COA want de wachtlijsten die ze daar hebben bij het verwerken van asielverzoeken zijn tenhemelschreiend. Dat leidt dan tot buiten slapen en overvolle voorzieningen.
Zoetermeer moet onder de Spreidingswet ongeveer 700 plekken hebben voor asielzoekers. Dat zijn dus mensen die nog wachten op een besluit over hun asielverzoek. Daar hoeven we echter niet van te schrikken want in het oude gevangenisgebouw vangen we de afgelopen tijd al 630 asielzoekers op. Wat wel verandert is dat die plaatsen langduriger aangeboden moeten worden dan voorheen. Minimaal vijf jaar, om mee te tellen. De opvang in de oude gevangenis wordt binnenkort geëvalueerd, maar het is geen geheim dat die bijna probleemloos verloopt en wij zijn blij dat we als stad deze bijdrage kunnen leveren aan de opvang van vluchtelingen.
Naast de asielzoekers in het kader van de Spreidingswet vangt Zoetermeer ook zo'n 400 Oekraïners op die gevlucht zijn voor de oorlog en jaarlijks hebben we een opgave om statushouders een woning aan te bieden. Dat is niet makkelijk, door het woningtekort. We lopen er ook mee achter. Daarom wonen er momenteel enkele tientallen statushouders tijdelijk in het NH Hotel op kosten van het COA. Daarmee wordt ook de druk op Ter Apel verlicht omdat mensen met een vergunning ruimte bezet houden die voor nieuwe vluchtelingen is bedoeld. En hoewel de opvangopgaven soms moeilijk te vervullen zijn – u moet even in gedachten houden dat ik dit aan onze leden schreef – houden wij ons vast aan wat God zegt in Leviticus – ik zeg erbij: dat zegt hij tegen het volk dat hij uit de slavernij in Egypte heeft bevrijd –

'behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten, heb hen lief als jezelf want jullie zijn vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de Heer, jullie God.' Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, heb uw naaste lief als uzelf, dat triggert me altijd wel, want dat is mij vaak gevraagd. Wat nou als Zoetermeer zichzelf verwaarloost? Heb je dan ook de ander net zo lief als jezelf? Of hoe zie je het dan? In welke context?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Mevrouw Brouwer las niet die tekst voor, ik zei niet 'heb uw naaste lief als uzelf'. Ik zei 'behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten, heb hen lief als jezelf want jullie zijn ook vreemdelingen geweest'. En inderdaad vind ik dat u zich dat ook aan moet trekken.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dus de strekking is 'heb uw naaste lief als uzelf', want dat las u net voor de tweede keer voor. Toch?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nee, het gaat in deze tekst specifiek over vreemdelingen. Er is ook een duidelijke uitleg waarom God dit tegen de Israëlieten zegt.

De **voorzitter**: Via de voorzitter, graag, mijnheer Van den Boomgaard. U heeft nu het woord.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Er staat ook duidelijk in deze tekst 'het liefhebben als uzelf'. Want u was ook een vreemde. Het gaat om het liefhebben als uzelf, maar als u uzelf verwaarloost, en dat probeer ik dan duidelijk te maken, voorzitter, hoe goed zijn we dan voor onze naasten? Want we kunnen ook te veel hooi op ons vorkje nemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik ben het gewoon niet met mijnheer Van den Boomgaard eens.

De **voorzitter**: Als er verder geen andere vragen zijn, dank ik mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn en ga ik naar mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, vorige week hebben wij een enquête gehouden in het Nieuwe Dorp, de buren van de penitentiaire inrichting. Daaruit is gebleken dat het merendeel van de inwoners geen overlast ervaart van de huidige bewoners van de PI. En dat men er in principe geen probleem mee heeft als de termijn met vijf jaar wordt verlengd en wordt uitgebreid met zestig personen. Waar men wel moeite mee heeft, is het idee van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Dat snappen wij als Zoetermeer Vooruit. We hebben er zelf ook altijd voor gepleit om deze groep niet in Zoetermeer op te nemen, en zeker niet in de PI.
We zijn daarnaast wel benieuwd hoe het kan dat het COA meer dan het afgesproken aantal statushouders in de PI had ondergebracht en hoe het college daarachter kwam en of het nu is teruggebracht naar het aantal dat we hadden afgesproken. Meer hebben we er op dit moment niet over te zeggen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Meurs, dan ga ik naar mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Er is in het verleden al meermalen gesproken over de opvang van asielzoekers in de stad en met name in onze voormalige PI. Er is uiteindelijk akkoord gegaan met een groep statushouders en asielzoekers die voornamelijk zou bestaan uit gezinnen, met een duur van een jaar. Volgens een amendement van ons zou dat ook voor een jaar zijn. Deze groep veranderde al snel voor het grootste deel in alleenstaande jonge mannen. Daarna werd door de druk van

het COA de duur en het aantal mensen in de opvanglocatie uitgebreid. Ook dit waren voornamelijk alleenstaande jongemannen. Ook voor deze mensen is dat dan ook een onmenselijke situatie want er was rekening gehouden met een x-aantal plaatsen. Ook nu wordt er weer gesproken over een verlenging en meer alleenstaande jongemannen. Waarom zegt de gemeente niet tegen het rijk 'genoeg is genoeg'? Dit is voor de vluchtelingen ook niet te doen. Maar ook zeker voor de gemeenten niet, want die moeten hun eigen inwoners vergeten. Onze sociale voorzieningen kunnen het simpelweg niet meer aan. En er komen ieder jaar steeds meer vluchtelingen naar Nederland en deze moeten uiteindelijk allemaal volgens de Spreidingswet weer verdeeld worden. Waarom houdt Zoetermeer zich niet aan de afspraken en kiest een keer voor haar inwoners? Want zo kan het ook niet doorgaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits, voor uw eerste termijn. Dan ga ik door naar mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, het rijk heeft de opvang van de asielzoekers de afgelopen jaren niet geregeld. Dat heeft geleid tot een opvangcrisis, zoals het rijk het zelf noemt. En als zogenaamde oplossing heeft het rijk de wettelijke opvangplicht verschoven naar de gemeenten. De grote stroom vluchtelingen maakt dat we in Zoetermeer de gevangenis tijdelijk ter beschikking aan het COA hebben gesteld. En Zoetermeer zorgt voor de opvang van Oekraïners. We nemen ook de komende jaren onze verantwoordelijkheid als het gaat om de opvang van vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. Kort samengevat: we doen wat nodig is.
Het college heeft in het memo van afgelopen december al aangegeven dat voor asielzoekers zou worden gezocht naar duurzame opvangplekken. Dat wil zeggen, plekken die gedurende minimaal vijf jaar beschikbaar zijn voor opvang. Het memo van maart sluit daarop aan met het indicatieve aantal van 703 op te vangen asielzoekers. Daarnaast hebben we nog de statushouders en de Oekraïners. En Zó! Zoetermeer heeft daarover ook zorgen.
Dat begint bij die opvang zelf. Er heerst ruimtegebrek, dus hoe krijgen we voldoende plekken om iedereen op te vangen of te huisvesten? Maar we hebben ook zorgen over de andere voorzieningen die nodig zijn om voor iedereen de basis op orde te krijgen, om voor iedereen te zorgen dat we kunnen blijven doen wat nodig is. Hoe staat het bijvoorbeeld met het onderwijs? Zijn er inmiddels voldoende lokalen, voldoende gebouwen om alle kinderen les te geven? Zijn er voldoende leerkrachten en hoe staat het met de kinderopvang? Diezelfde zorgen hebben we over bijvoorbeeld de medische zorg. We horen en lezen geregeld over wachtlijsten en over een tekort aan huisartsen. De toestroom van meer klanten zorgt voor een extra druk, nemen we aan. Welke acties onderneemt het college hiervoor en hebben die acties al enig effect?
Daarnaast betekent alle aandacht die de gemeente besteedt aan die opvang natuurlijk ook dat er ander werk blijft liggen. Overal heersen personele tekorten, ook bij de gemeente. Heeft het college dit onder controle?
Voorzitter, een deel van die zorgen kan worden verzacht door voldoende middelen, dus geld, van het rijk. De vraag is dan ook in hoeverre het rijk afdoende helpt met geld en/of mogelijkheden om die voorzieningen op peil te brengen en te houden. Wat is er nodig om die uitdaging van het onderwijs te verzorgen en de eigen inzet aan te kunnen gaan? Tot zover onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Dan ga ik over naar mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Het CDA Zoetermeer is van mening dat er in Nederland en dus ook in Zoetermeer sprake moet zijn van humane opvang van asielzoekers. Op dit moment hebben we in de voormalige PI asielzoekers opgevangen, waarbij ze begeleid worden door vele professionals en ook vrijwilligers. Het huidige tekort aan opvangplekken is een landelijk probleem dat met duidelijke regie onder aansturing van het rijk opgelost moet worden. Wij vinden daarin wel dat Zoetermeer haar rol moet pakken.
Daarnaast heb je de statushouders die woningen zoeken en evenals alle andere mensen die op zoek zijn naar huis, een beroep doen op de schaarse woningen. Zoetermeer heeft daarbij een wettelijke plicht om voldoende statushouders te huisvesten en wij vinden dat logisch. Iedereen heeft immers recht op huisvesting. Daarom roepen we het college dan ook op vaart te blijven zetten achter die woningbouwopgaven waar we met zijn allen vol voor willen gaan. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Gemeenten en dus ook de gemeente Zoetermeer zitten

aan het eind van de migratieketen. Ook Zoetermeer heeft dus te maken met de gestaag uitdijende stroom van op te vangen asielzoekers. Het probleem is echter dat die asielketen niet goed functioneert. En natuurlijk moeten gemeenten, en dus ook de gemeente Zoetermeer altijd bereid zijn een bijdrage te leveren om veiligheid te bieden aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld, maar dat kan niet door grenzeloos iedereen die zich aandient hier in Nederland, en dus ook in de gemeente Zoetermeer, op te vangen. Hierdoor dreigt het noodzakelijke draagvlak voor een zorgvuldige en veilige opvang weg te vallen. En dat terwijl, zeer recent, de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 de politiek waarschuwt en oproept om grip te krijgen op de migratie om op de langere termijn onderwijs, zorg, wonen en sociale zekerheid voor iedereen in Nederland toegankelijk te houden.
Voorzitter, Zoetermeer heeft de afgelopen periode laten zien haar verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om opvang van vluchtelingen, zelfs langer en voor meer mensen dan oorspronkelijk de bedoeling was. Maar niet elke gemeente in Zuid-Holland heeft dat überhaupt of in die mate gedaan. De VVD Zoetermeer vindt dat die gemeenten in het kader van de provinciale opgave, nu eerst aan de bak moeten. De VVD vindt dat de gemeente, de gemeente Zoetermeer, zich dus niet moet neerleggen bij de huidige indicatieve opgave. En voorzitter, indien het uiteindelijk zover mocht komen dat de minister de gemeente Zoetermeer op basis van de Spreidingswet gaat verplichten asielzoekers op te nemen, kan Zoetermeer zich daar uiteraard niet aan onttrekken, maar net zomin als de minister zich kan en hoort te onttrekken aan de indringende waarschuwing en oproep die de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 heeft afgegeven om nu eindelijk eens grip te krijgen op de migratiestroom. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven. Dan ga ik over naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter. Je zal maar verdreven worden van huis en haard, vanwege oorlog, geweld of vervolging. Dat wil toch niemand? En als je dan moet vluchten, hoop je op een veilige plek. Een plek waarop je verder kunt met je leven. Zo'n plek zou Zoetermeer moeten zijn.
Voorzitter, in aanloop naar de verkiezingen op 22 november 2023 heeft een aantal partijen de verwachtingen gewekt dat ze migratie, met name ook asielmigratie, aan banden kunnen leggen. De VVD heeft er zelfs het kabinet op laten vallen. Er zijn veel kiezers die vanwege deze beloften op deze partijen hebben gestemd. Migratie is nu een belangrijk thema bij de formatie. Maar we moeten vooralsnog concluderen dat er een lange weg te gaan is voordat de migratie omlaaggaat. Als dat al ooit gaat lukken. Kortom, de komende jaren zullen we ook nog wel met migratie te maken hebben, ook hier in Zoetermeer, dus ook met asielmigratie. En dus moet ook Zoetermeer daarin haar steentje bijdragen. En het liefst meer dan dat. Laten we zorgen voor een goed verblijf in onze stad en een adequate integratie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. Dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de PvdA staat voor een rechtvaardig en humaan asielbeleid. Iedereen die de procedure heeft doorlopen en in Nederland mag blijven, verdient menswaardige opvang en snelle en goede inburgering in de Nederlandse samenleving. Alle gemeenten wordt gevraagd hieraan een bijdrage te leveren. Zoetermeer kan daarbij niet achterblijven en doet dat gelukkig ook niet. We zijn daarmee solidair met collega-gemeenten in het land.
Wij denken dat een onderzoek naar verlenging en uitbreiding van de huidige opvang in de voormalige PI verstandig is, omdat wij zo langjarig aan een groot deel van onze opvangverplichtingen kunnen voldoen. Dat geeft zekerheid aan de gemeente als bestuurder, aan onze inwoners en aan de asielzoekers zelf. We hoeven niet iedere keer weer een centrum te sluiten en dan weer te openen, met alle gedoe van dien, maar we weten waar we aan toe zijn. We kunnen het ons ook simpelweg niet veroorloven om de PI te sluiten, want onze opvangopgave blijft gewoon staan. Of we dat nu leuk vinden of niet. En hoe langer we op onze handen zouden blijven zitten, des te duurder het voor ons wordt.
Natuurlijk zijn er, net als destijds toen de opvanglocatie werd geopend, vragen en zorgen. Om hoeveel asielzoekers, statushouders en vluchtelingen gaat het uiteindelijk? Hoe lang blijven ze? Wie betaalt de kosten? Is er voldoende capaciteit bij de gemeente voor allerlei inburgeringstrajecten? En natuurlijk blijft de veiligheid van zowel de statushouders zelf, als onze inwoners een belangrijk bespreekpunt. Alhoewel er in de afgelopen jaren gelukkig geen noemenswaardige incidenten zijn geweest. Dat laatste mag ook gezegd worden. Zoetermeer is dus geenszins 'bezet gebied' en dat is altijd fijn om te kunnen concluderen.
We willen van u graag weten of de gesprekken in de regio, met het COA en het rijk op schema liggen en of er inderdaad voor de zomer een concreet voorstel naar de raad komt en wij dus ook wensen en bedenkingen kunnen uiten. Hopelijk is de evaluatie van de huidige opvang dan ook beschikbaar. De PvdA rekent erop dat we, omdat dit onderwerp zeer leeft in de stad, bij iedere stap van het college tijdig

en volledig worden geïnformeerd en er ruimte is voor inbreng vanuit de stad.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Dan ga ik naar mijnheer Aiobi. Gaat uw gang.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. GroenLinks gelooft in een humane vorm van opvang. Want goede opvang zal de integratie en participatie van mensen nog beter bevorderen. We zijn blij om te zien dat we ons inzetten om de taakstelling die we hebben gekregen met de Spreidingswet te proberen na te komen.
Namens GroenLinks vraag ik aandacht voor de positie van asielzoekers en statushouders in onze stad en een aantal praktische zaken waarmee ze te maken hebben. Allereerst ben ik benieuwd naar het aantal statushouders dat reeds een ZoetermeerPas heeft ontvangen. Deze pas is cruciaal voor een participatie in onze samenleving.
Verder vinden wij het van belang dat de gemeente met het COA in gesprek gaat over de mogelijkheid van kamerwisselingen, iets wat op andere locaties mogelijk is, ook als ze dat onderling willen. Daarnaast pleiten we voor een versnelde procedure voor het verkrijgen van een BSN-nummer. Statushouders willen werken en bijdragen aan onze samenleving. Laten we daarom dus geen tijd verspillen. Integratie begint met participatie. Daarom stellen wij voor om jaarlijks een activiteit te organiseren die asielzoekers, statushouders en Zoetermeerders samenbrengt. Dit bevordert onderling begrip en de sociale cohesie binnen onze stad.
Ook dienen wij een motie in voor een kleinschalige huisvesting voor statushouders op termijn. De PI is volgens ons niet de juiste plek voor opvang op lange termijn. Opvang moet menswaardiger en middenin de samenleving plaatsvinden, waarbij het meedoen van de statushouder of de vluchteling centraal staat. Wij verzoeken het college mogelijkheden voor kleinschalige opvang te onderzoeken. Dank u wel voorzitter.

Motie nr. 2404-10 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Samenwerken aan integratie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- integratie een tweezijdig proces is dat zowel inzet van nieuwkomers als van de ontvangende samenleving vereist;
- persoonlijke ontmoetingen en gezamenlijke activiteiten de wederzijdse acceptatie en het begrip tussen de inwoners van Zoetermeer kunnen bevorderen;

overwegende dat:
- het essentieel is om in te zetten op de goede integratie waarbij het meedoen in de samenleving centraal staat;
- een activiteit/event kan dienen als een effectief middel om statushouders, asielzoekers en Zoetermeerders met elkaar in contact te brengen, wat bijdraagt aan de sociale cohesie in onze gemeente;
- er afgelopen jaar veel geld over was van de middelen van het rijk voor de opvang van Oekraïners en asielzoekers;

verzoekt het college:
- om in samenwerking met lokale organisaties, verenigingen, en het COA, een activiteit/event te organiseren die gericht is op het bevorderen van de ontmoeting en integratie tussen nieuwkomers en de rest van Zoetermeer;
- hierbij te onderzoeken welke best practices van vergelijkbare activiteiten/events in andere gemeenten kunnen worden toegepast in Zoetermeer;
- de gemeenteraad voor het najaarsdebat te informeren over de opzet en planning van deze activiteit;
- de lasten te dekken uit de middelen die van het rijk komen voor de opvang van Oekraïners en/of asielzoekers;
- bij succes in het eerste jaar te onderzoeken hoe dit jaarlijks geborgd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2404-11 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Kleinschalige opvang in de buurt

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- de Spreidingswet elke gemeente in Nederland opdraagt asielzoekers op te vangen en gemeente Zoetermeer daar zelf de regie over wil houden;
- de voormalige PI ontoegankelijk is, niet gericht is op integratie in de buurt en aan bewoners weinig privacy biedt;
- bewoners van de voormalige PI veelal kansrijke asielzoekers en statushouders zijn;
- de bewoners vaak langere tijd wachten op permanente huisvesting;
- wachten op integratie verloren tijd is, langdurig wachten ziekmakend is en passiviteit stimuleert;

overwegende dat:
- geïntegreerde en zoveel mogelijk werkende asielzoekers en statushouders financiële en sociale voordelen heeft voor de gemeente en inwoners van Zoetermeer;
- diverse gemeenten in Nederland experimenteren met kleinschalige opvang en vormen van direct meedoen voor bewoners, zoals bijvoorbeeld project Einstein in Utrecht en de opvang van Oekraiense ontheemden;

verzoekt het college:
- bij de verdere uitwerking van de Spreidingswet te onderzoeken of kleinschalige opvang in de buurt een optie is;
- daarbij tevens de invulling van participatie en werk mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aiobi, dan ga ik naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Wij hebben een internationale verantwoordelijkheid om mensen die vluchten voor oorlog, vanwege hun geloof of politiek, in ons land op te nemen. Waar mogelijk worden asielzoekers in de regio opgevangen waar ze vandaan komen. Vluchtelingen die niet veilig in de regio terechtkunnen, nemen we op in de EU. Alle lidstaten moeten daaraan een eerlijke bijdrage leveren. Vluchtelingen die mogen blijven, moeten zo snel mogelijk inburgeren. Mensen die niet mogen blijven, moeten zo snel mogelijk terug. Vluchtelingen moeten wel eerlijk verdeeld worden over alle gemeenten. Nu zijn het namelijk vooral de armere gemeenten en de gewone volksbuurten die vluchtelingen opvangen. Dat betekent dat Zoetermeer ook gewoon zijn aandeel hierin moet leveren. We staan dan ook positief tegenover het voorstel om de opvang in de voormalige gevangenis te verlengen met vijf jaar. We vinden het namelijk een foute tegenstelling om nu de statushouders tegenover andere woningzoekenden te plaatsen terwijl het probleem zit in het feit dat er in Nederland te weinig gebouwd wordt, onder andere vanwege de stikstofregels, waardoor bouwproductie stagneert. Wij vinden het als SP Zoetermeer wel jammer dat veel informatie hierover vaak via de media bij omwonenden terechtkomt, en niet middels een brief. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u voorzitter. Goed om met elkaar het gesprek aan te gaan over ingrijpende situaties voor onze stad. De verlenging van vijf jaar voor de PI heeft impact.
Voor de LHN staat voorop dat Zoetermeer een plek blijft waar iedereen zich thuis voelt en waar huisvesting en maatschappelijke voorzieningen toereikend zijn en blijven. En hoe graag wij als LHN hierover ook het gesprek aan willen gaan, we willen geen voorschot nemen op dit debat. De uitkomsten van de evaluatie die nog naar de raad komen, zijn hiervoor belangrijk. De LHN vindt dat we een mening moeten kunnen vormen die houtsnijdt voor de toekomst.
Wel spreken wij ons uit over het feit dat het onwenselijk is om in dit tempo te blijven voldoen aan de taakstelling die ons wordt opgelegd. Deze heeft invloed op alle maatschappelijke vlakken en treft vele inwoners. We zijn dan ook bijzonder kritisch over de hoge taakstelling. Als je het aan de voorkant niet georganiseerd kunt krijgen, kun je deze verantwoordelijkheid niet zomaar over de schutting gooien naar de gemeenten. Wat ons betreft wordt eerst de instroom en de uitvoering van het COA gereguleerd om daarna de taakstelling af te spreken. Het is aan het college om hiervoor te lobbyen bij de staatssecretaris. Zoals eerder gezegd, wachten wij op de evaluatie van de huidige opvang voor onze wensen en bedenkingen bij de uitwerking van het vervolg. We vragen op voorhand het college om bij deze

uitwerking tevens aan te geven welke gemeenten in Zuid-Holland tot nu toe nog steeds geen minimale opvangplekken bieden, of geen, en hoe het college dat te verantwoorden vindt naar de inwoners van onze stad, met onze vele opvangplekken. Hoe het college de randvoorwaarden borgt voor de inwoners van Zoetermeer en welke ideeën er zijn voor afdwingbare afspraken om in de bestuursovereenkomst op te nemen. Tot zover onze bijdrage.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Siegelaer, voor uw eerste termijn. Dat brengt mij bij het einde van de eerste termijn van de gemeenteraad en kijk ik naar het college of er schorsing nodig is. Vijf minuten zie ik. Dat gaan we doen. Dan maken we er wel acht van, dan schorsen we tot 23.00 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik verzoek tot enige rust, dank u wel, ook gezien de tijd. Ik heropen de vergadering en geef het woord aan het college. Wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter en ook dank aan de raad voor uw bijdrage.
De Spreidingswet is aangenomen door de Tweede Kamer en met die wet zijn we als college aan de slag gegaan met de uitvoering om te kijken 'hoe kunnen we daarmee omgaan in Zoetermeer?' Daarvan zijn we gaan terugrekenen. We hebben gewoon gezien dat Spreidingswet vraagt dat de provincie op 1 november a.s. een plan bij de minister moet indienen en om dat voor elkaar te krijgen, moeten wij na de zomer een plan hebben als Zoetermeer. Dan kan de provincie dat allemaal bij elkaar leggen. Dan kunnen we er nog over spreken en dan gaat het door naar de minister. Om dat plan voor Zoetermeer op tijd met u te kunnen bespreken, zullen wij voor de zomer met een plan moeten komen van hoe we invulling willen geven aan die Spreidingswet; wat zijn onze mogelijkheden, wat zijn onze opties? En dan willen we ook met u in gesprek gaan over wat uw wensen en bedenkingen zijn bij de voornemens die het college heeft om invulling te geven aan de Spreidingswet. Dat is de manier waarop we aan de slag zijn gegaan.
Daarvoor is het voor ons van belang dat we zorgvuldig aan de slag gaan met draagvlak. Dus we evalueren op dit moment hoe het gaat met de huidige opvang in de PI. Hoe de omwonenden dat vinden en hoe het daar gaat. Die evaluatie kunt u ook betrekken bij uw wensen-en-bedenkingenprocedure tegen die tijd.
Dan waren er een flink aantal partijen die vroegen 'hoe kan het dat er op een gegeven moment meer mensen in de PI zaten dan we hadden afgesproken?' Eigenlijk kwamen we daar bij toeval achter. Er was een situatie waarin er legitimatie werd gevraagd door de politie en die bleek niet geregistreerd te zijn op die locatie. Dat was in het weekend gebeurd. Op maandag is het college geïnformeerd. We hebben gelijk dezelfde maandag het COA gebeld en dinsdag zijn die mensen daar ook meteen weer weggegaan. Dat is niet de bedoeling. Er is bestuurlijk overleg geweest. Er zijn ook brieven uitgewisseld met het COA om goede afspraken daarover te maken zodat dit niet meer zal gebeuren.
Dan was er een aantal vragen over 'het vergt veel van ons als gemeente op allerlei vlakken'. Dat klopt en dat piept en dat schuurt soms. Dat is soms ook lastig. We kennen allemaal de problemen die we in algemeenheid hebben met de krappe arbeidsmarkt. Dus het is keuzes maken en prioriteren.
Dan was er een vraag van GroenLinks over de ZoetermeerPas. Mensen die in de PI zitten en statushouder zijn en gekoppeld zijn aan Zoetermeer, hebben recht op en kunnen gebruik maken van die ZoetermeerPas. Dat geldt ook voor de mensen die op dit moment onder de hotelregeling vallen en die in het hotel zitten.
Dan was er een aantal moties ingediend. De eerste door FVD,.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Waar het gaat over die ZoetermeerPas hebben we volgens mij expliciet gevraagd naar aantallen, want het signaal dat wij krijgen is dat mensen op dit moment de ZoetermeerPas niet weten te vinden. En dat vinden we jammer omdat we niet voor niets die keuze hebben gemaakt vorig jaar om die ook voor deze groep beschikbaar te maken. Dus kunt u aangeven hoe vaak dat tot nu toe is aangevraagd en wat u er eventueel aan kunt doen om het aantal aanvragen omhoog te brengen?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Van de mensen die in het hotel verblijven weten we dat ze allemaal een ZoetermeerPas hebben aangevraagd en ook gekregen hebben en er ook gebruik van maken. Een aantal

mensen dat in de PI zit, de mensen die gekoppeld zijn als statushouders aan Zoetermeer en hier dus ook recht hebben op een woning, heeft ook die mogelijkheid. Hoeveel mensen dat daadwerkelijk hebben aangevraagd, weet ik niet, maar ik heb geen indicatie dat de pas niet wordt aangevraagd want er wordt gebruik van gemaakt.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, dank. Maar wij hebben meerdere mensen gesproken die ook 'status Zoetermeer' hebben, dus die aan Zoetermeer zijn toegewezen en die hadden toch allemaal nog niet hiervan gehoord of wisten er niets vanaf. Dus ik zou het toch fijn vinden als u zou willen kijken wat er mogelijk is om dit meer onder de aandacht te brengen, zodat deze mensen ook kunnen participeren in Zoetermeer met de voordelen die de ZoetermeerPas heeft.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Zullen we afspreken dat ik navraag of uw beeld dat het niet wordt gebruikt, klopt en als dat klopt, we kunnen kijken of er echt wat actie op ondernomen moet worden?
Dan was er de motie van FVD om de noodopvang niet te verlengen. Die zou het college echt ten stelligste willen ontraden, want door de Spreidingswet kan de gemeente... Als de gemeente niet zelf de regie neemt... Dat is wat we nu proberen te doen. We hebben een locatie in de huidige PI en we hebben aan het COA gevraagd 'is het mogelijk om deze te laten voldoen binnen de Spreidingswet?' Daarmee zijn we aan de slag. Dat verkennen we, we kijken of dat mogelijk is. Als we niets realiseren en niets doen, zal de gemeente een aanwijzing krijgen. Dan heb je geen regie meer over op welke locatie mensen worden opgevangen in de gemeente.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, de wethouder geeft aan dat er dan geen regie meer is, maar welke regie hebben we nu? Ik bedoel, de woningtekorten nemen toe. In 2026 gaan we een stijging van 40% tegemoet om de opvang te regelen, dus ook de huisvesting daarvan. De grenzen staan nog wagenwijd open. Dus over welke regie heeft u het dan?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Op dit moment zijn we in gesprek met het COA over de vraag of het mogelijk is om mensen op de huidige locatie van de PI langduriger te huisvesten en ook met grotere aantallen, zodat we kunnen voldoen aan de Spreidingswet. Over die regie heb ik het. Als we dat loslaten, dan komen die mensen hier ook, maar weten we niet op welke plek.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, nog een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, want dan beperkt ze wel het woord 'in regie zijn'. Ik denk dat 'in de regie zijn' is dat je alles onder controle hebt. Alleen hebben we de migratiestroom allesbehalve onder controle. Dat komt doordat de grenzen nog wagenwijd openstaan. Ik heb net aangegeven dat we 40% stijging krijgen in 2026. Dat is wat de minister zelf zegt. Dus de woningtekorten nemen toe. Het bouwen gaat stroperig, om het zo maar te zeggen. En de zorg kraakt en piept. Dus als we het over de regie hebben, laten we dan het volledige beeld van de regie pakken. En dan vraag ik het nog een keer aan de wethouder: hoe bent u in de volste breedte van het woord regie, in de regie?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dit college is in de regie als het gaat over de gemeente Zoetermeer. We zijn bestuurders van de gemeente Zoetermeer en daarop voeren we de regie. U heeft het over landelijk en Europees beleid. Hoe houden we migratie tegen? Dat gebeurt aan andere tafels en op andere plekken kan die regie gevoerd worden.

De **voorzitter**: Heel kort, mijnheer Van den Boomgaard, want dan ga ik naar mijnheer Duiven.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik zal het heel kort houden voorzitter, want als dit dus de regie is waar de wethouder het over heeft, kan ik niet anders dan constateren dat wij als gemeente

Zoetermeer een doorgeefluik zijn van nationaal en Europees beleid. En is dat dan waar het college hiervoor zit? Of zit het college hier, waarvoor ik hier in ieder geval ook zit, om de Zoetermeerder op 1 te zetten? Dat is mijn vraag aan de wethouder.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Zoetermeer is een stad in Nederland en in Nederland komen migranten binnen en die migranten worden verspreid, worden verdeeld over heel Nederland en daarop willen we graag regie voeren.

De **voorzitter**: Ik ga daar mijnheer Duiven voor een interruptie.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik begreep net van de wethouder dat zij als college al overleg voert met het COA om na te denken, om de mogelijkheden te bezien, zo interpreteer ik dat althans, om op basis van de huidige indicatieve opgave te kijken wat de mogelijkheden zijn voor een grotere en langdurige opvang in de PI. Nogmaals, zo heb ik dat net begrepen. Ik heb er in mijn eerste termijn voor gepleit dat de gemeente zich nog even niet neerlegt bij de getallen en bij de indicatieve opgave, maar het pleit bezorgt – en ik had verwacht dat dat zou gebeuren aan de regionale en provinciale regietafel – om de gemeenten die, tot op heden althans, weigergemeenten zijn, even eerst het been te laten bijtrekken. Maar als je al met het COA gaat bespreken en anticiperen op die hogere aantallen, dan verspeel je eigenlijk de kracht van je argument. Hoe kijkt het college daartegenaan? Vergooien we hiermee niet onze kansen?

De **voorzitter**: Ik wilde het net vragen, maar u kwam naar een vraag. Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ja, dank u wel voorzitter. Als het gaat over je verantwoordelijkheid nemen en alle gemeenten die hun verantwoordelijkheid nemen, is het de provincie die daarop in the lead is. Dus zij spreken de andere gemeenten aan om allemaal aan een indicatieve taakstelling te voldoen.

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De wethouder gebruikt de woorden 'in the lead'. In het memo lees ik dat de provincie of de commissaris van de Koning de coördinatie heeft. Dat is wat anders. Dat klinkt wat minder 'in the lead' dan de wethouder wellicht bedoelt. Dus ik zie wel degelijk ruimte tot onderhandeling, om vanuit de kracht van het argument te bepleiten dat andere gemeenten eerst maar eens even het been moeten bijtrekken. Of zie ik dat verkeerd?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter. De provincie is in the lead om te zorgen dat er 1 november a.s. een plan ligt bij de minister, dat voldoet aan de indicatieve opgave als provincie als geheel van wat er klaar ligt. De provincie in the lead om dat plan voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder verdergaat. Gaat u door, wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ja. Dan was er een motie, ook van FVD, over de raad niet passeren. Daarvan is geen sprake. U bent geïnformeerd na het afkondigen van de Spreidingswet over hoe het college daarmee om wil gaan. Ik vertel u ook hoe het proces eruitziet en dat we voor de zomer bij u terugkomen met de verkenning van tot hoever we dan zijn gekomen en hoe wij denken dat we invulling kunnen geven en wat mogelijk het bod zou kunnen zijn van Zoetermeer richting die provinciale tafel. Dus u heeft voor de zomer nog de kans om daarover te spreken.
En dan was er nog een motie van GroenLinks over kleinschalige opvang. Dat is op dit moment, wat ons betreft, echt een brug te ver. We zijn nu bezig met die Spreidingswet. We kijken wat er mogelijk is in dit tijdsgewricht dat we nu hebben en daarmee gaan we aan de slag. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Ter Laak. Dat is daarmee ook het einde van de eerste termijn van het college. Dan stel ik voor dat we naar de tweede termijn van de raad gaan en begin ik met mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. Ik hoor nu een aantal termen over 'in the

lead' en 'in de regie'. Ik heb er totaal geen gevoel bij. We laten daarom ook onze motie staan. Ook de motie over het passeren van de raad. Waarom? Als het dan toch goed is uitgevoerd, dan is het alleen maar goed om het ook vast te leggen. Dus dat lijkt me een prima statement van de raad. En om de Zoetermeerder op 1 te zetten, zal ik ook de andere motie over de noodopvang niet verder uitbreiden, laten staan. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw tweede termijn. Mevrouw Brouwer voor een tweede termijn.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik heb geen tweede termijn nodig voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, geen behoefte.

De **voorzitter**: De heer Smits? Nee. Mijnheer Van der Vlies?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik heb in mijn eerste termijn een aantal concrete vragen gesteld over de situatie voor wat betreft het onderwijs en de zorg en de forse druk die daarop staat. We hebben in maart/april vorig jaar een memo ontvangen van het college. Daarin stond al iets vermeld over scholen en ruimtegebrek. Dus mijn concrete vraag was; hoe is de situatie nu? Is dat op te vangen en in hoeverre draagt het rijk bij aan oplossingen in dit het verhaal? Dus ik zou toch wel graag wat antwoorden hebben op die vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Dan mijnheer Weekenstroo? Mijnheer Duiven?

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik sla nog even aan op het woordje 'lead', dat de commissaris van de Koning 'in the lead' is. Wat mij betreft mag dit college, mag de gemeente Zoetermeer, wat meer in the lead komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank u wel voorzitter. We gaan natuurlijk straks stemmen over twee moties en ik hoop dat de partijen in het brede midden van deze raad zich niet door extreemrechts laten gijzelen in dezen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt? Geen behoefte. Mijnheer Aiobi?

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik had nog een vraag over de versnelde procedure voor het verkrijgen van een BSN-nummer. We hebben een aantal inwoners gesproken die daar problemen bij ondervinden en die graag zouden willen starten met werken. Het zou zonde zijn als dat niet geregeld kan worden voor ze.
En daarnaast had ik nog een vraag aan de wethouder over de kleinschalige huisvesting. Wanneer is dit wel aan de orde? Want wij vragen alleen om het te onderzoeken op dit moment.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Velner? Geen tweede termijn. Mevrouw Siegelaer, tweede termijn?

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Evenals de VVD vragen wij ons af of het college niet wat te ver vooruitloopt alvorens de wensen en bedenkingen van de raad mee te nemen in de besluitvorming. Kan de wethouder een toezegging doen om de gestelde vragen in de uitwerkingen mee te nemen, evenals een toezegging om de uitwerking van de evaluatie vooraf aan het debat naar de raad toe te sturen? Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan komen we aan het eind van de tweede termijn van de raad en kijk ik of wethouder Ter Laak zover is. Gaat uw gang. Wethouder Ter Laak, tweede termijn.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel. Dan begin ik even met de vraag van GroenLinks over de versnelde procedure rondom het BSN-nummer. Ik weet dat ik er in verleden eerder mee aan de slag ben gegaan en dat er allerlei obstakels waren waarom dat niet is gelukt. Maar ik heb het even niet meer paraat waarom dat niet is gelukt. We doen het zo snel mogelijk als kan, dat doen we al op dit moment. Ik weet

niet waarom het niet nog sneller kan. Dat moeten we uitzoeken.
U vroeg nog naar kleinschalig…

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, een interruptie van mijnheer Aiobi.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Kunt u dan misschien een tijdsindicatie geven, want we wachten nu relatiet lang.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Mijn voorstel zou zijn: we sturen regelmatig updates naar uw raad, ook richting het voorgenomen voorstel waarmee we komen richting de zomer. Ik denk dat het goed is dat we daar even in meenemen hoe het daarmee staat en wat de tijdsindicaties op dit moment zijn. Ik zou dat ook hetzelfde willen doen wat betreft kleinschalig huisvesten en hoe het daarmee staat.
De LHN. Dat kan ik toezeggen. Worden de gestelde vragen beantwoord voordat het raadsbesluit er ligt? Zeer zeker en die evaluatie komt ook absoluut voor dat raadsdebat naar u toe.
En dan vragen over onderwijs. Daarvoor kijk ik heel even naar mijn collega.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter. U ontvangt van mij deze maand een bericht dat op dit moment alle kinderen van buitenlandse afkomst die dat nodig hebben, op school zitten. Dus we hebben op dit ogenblik iedereen onder de pannen. Dat wil niet zeggen dat… Hoe heet dat? Resultaten van nu zijn geen voorschot op de toekomst, maar op dit ogenblik hebben we het goed in de hand. Juist omdat we in 2B-Home nu de VO-klas hebben zitten en alle kinderen op de basisschool gaan door. Juist omdat die kinderen in het PO-onderwijs eigenlijk altijd hoe jonger ze zijn, hoe sneller naar de rest van de klassen kunnen. Dus dat gaat dit ogenblik goed maar het zijn geen garanties voor de toekomst.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dan vul ik het aan voor de voor de zorg. Dat gaat ook op dit moment goed omdat we goed samenwerken met de eerstelijnszorg, dus met de huisartsen in Zoetermeer. En zolang mensen in de PI verblijven krijgen ze zorg via COA-huisartsenzorg. Volgens mij waren dat dat de vragen die zijn gesteld.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga eerst naar mevrouw Brouwer en dan naar mijnheer Aiobi.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, ik denk dat het aan mijn onoplettendheid ligt, misschien in verband met het tijdstip of zo, maar ik weet niet wat de wethouder heeft geadviseerd over de motie van GroenLinks over samenwerking en integratie over dat evenement dat ze graag wilden organiseren.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de wethouder. Wethouder Ter Laak, wilt u daar nog iets op zeggen?

Wethouder **Ter Laak**: Nee, dat klopt, daar heb ik nog niet op gereageerd.

De **voorzitter**: Voordat u dat gaat doen, ga ik eerst naar mijnheer Aiobi. Dan kunt u dat zo meteen meenemen.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Die vraag had ik ook. Daarnaast nog: zouden we dan een toezegging kunnen krijgen voor het kleinschalig huisvesten van asielzoekers en statushouders?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Eerst over uw motie. Daarop was toch het advies van het college om die te ontraden. In de loop van het jaar zullen we verder aan de slag gaan met het ontwikkelen van een visie op die integratie en daar zullen we dit in meenemen. Dus na de zomer kunnen we u informeren over het proces, hoe dat gaat lopen.
Datzelfde zou ik ook willen zeggen over die kleinschalige opvang. Het is echt de vraag of dat wenselijk is en op welke manier dat kan. We gaan nu echt aan de slag met deze Spreidingswet.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik hoorde u net zeggen 'ik neem het mee bij het onderzoek in het voorjaar en dan kom ik er bij u op terug'. Daarover vroeg mijnheer Aiobi 'is dat een toezegging dat u dat daarin meeneemt en een afweging over maakt?' Want nogmaals, het gaat erom dat we daar bewuste afwegingen in maken en niet dat we het bij voorbaat wel of niet doen.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Op dit moment ligt het niet op tafel. We spreken op dit moment met het COA over de mogelijkheden om te verlengen voor de PI. Dat is wat we nu bespreken.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik begreep dat u... We hebben nog een stuk opgave openliggen natuurlijk, want met de PI kunnen we niet de volledige opgave invullen. Wij zouden graag zien dat we daar kijken 'zouden we dat via kleinschalige opvang kunnen doen?' Daarover is het verzoek 'kunt u dat in die afwegingen meenemen?' Dat is het enige vraag. En of u daar uiteindelijk invulling aan geeft, ja of nee, is een tweede.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: We komen naar u toe met een voorstel om invulling te geven aan die Spreidingswet, waarbij we op dit moment met het COA in gesprek zijn om dat te doen op de huidige locatie van de PI, voor de volledige indicatieve taakstelling.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat we hiermee dan de beraadslaging over dit onderwerp afronden. Waarbij ik dan wil memoreren dat er door de wethouder wel een aantal toezeggingen zijn gedaan om in de komende raadsmemo over de opvang aan een aantal dingen, waaronder het BSN-nummer en de ZoetermeerPas nog even over expliciet aandacht te besteden. Naar aanleiding van de bijdrage van mevrouw Siegelaer van de LHN zal een aantal vragen ook meegenomen worden in de evaluatie die nog voor de zomer naar de raad komt. Dat is volgens mij wat we nu hebben afgesproken. Daarmee gaan we dan, wat mij betreft, naar de stemming toe, want er liggen vier moties. Als u daar allemaal toe bereid en in staat bent, gaan we die vier moties nu in stemming brengen.
Dan begin ik met motie 2404-08 De raad niet passeren. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Welke leden van de raad zijn voor deze motie?
Voor zijn FVD en PVV. De motie is met 3 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.
Dan gaan we naar 24 04-09 De noodopvang niet verlengen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. We zullen de motie niet steunen. Een aantal elementen is erin te stellig verwoord. Maar wat ons wel aanspreekt is, zoals wij de motie lezen, dat de motie de sfeer uitademt dat het college wel de ambitie zou moeten hebben om meer regie te nemen, of zoals we dat net hebben genoemd, meer in the lead te geraken, om ervoor te zorgen dat wat ons betreft binnen de kaders van Spreidingswet meer proactief en wat meer vanuit de optiek van de gemeente Zoetermeer met commissaris van de Koning en anderen wordt onderhandeld.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mevrouw Siegelaer, ook een stemverklaring.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bedankt voorzitter. We zullen een motie niet steunen omdat wat ons betreft deze pas in stemming gebracht kan worden na het debat over de wensen en de bedenkingen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Voor zijn FVD en PVV. Daarmee is deze motie met 3 stemmen voor en 33 tegen verworpen.
Dan gaan wij over naar 2404-10 Samenwerken aan integratie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen een hand op te steken?

Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor het 24 tegen verworpen. Dan gaan we naar 2404-11 Kleinschalige opvang in de buurt. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen een hand op te steken?
Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA en D66. Deze motie is met 12 stemmen voor het 24 tegen verworpen.

c. Motie vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Ik heb nog één agendapunt staan, dat is de motie vreemd aan de orde van de dag. Ik kijk even rond of u allemaal nog bereid bent die nu nog te behandelen. Dat is het geval? Dan gaan we dat doen. Dat is ook een makkelijke procedure dus dat scheelt. Nog even de werkwijze. De indieners krijgen zo de gelegenheid kort de motie toe te lichten. Dan zal het college daarop reageren en vindt stemming plaats, uiteraard met de mogelijkheid tot een stemverklaring. Ik heb er hier vijf staan. Dan zegt u gewoon 'ik hoef het woord niet'. Dat is heel makkelijk. Ik begin met mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank voorzitter, en dank aan de mede-indieners voor dit vertrouwen. We hebben in Zoetermeer een mooi watergebied ten noorden van de stad. Daar genieten heel veel mensen van; fietsers, wandelaars, vogelaars tegenwoordig, runners, maar ook watersporters. Een grote meerderheid in deze raad vindt het belangrijk dat er een verbod is op het gebruik van motorboten op de Zoetermeerse Plas. Dat is beter voor het milieu, voor de biodiversiteit en voorkomt geluidsoverlast. Toch zijn er ontheffingen van dit verbod nodig voor de watersportvereniging in verband met de veiligheid op het water. Anders dan we enkele jaren geleden hadden gehoopt, is het nog steeds niet mogelijk om tegen aanvaardbare kosten voor de vereniging de veiligheid op het water te kunnen waarborgen met boten voorzien van een elektromotor. De elektromotoren zijn niet geschikt vanwege het lage vermogen en de beperkte accucapaciteit. Vanwege dat belang van de veiligheid van de watersporters dienen we vandaag samen met VVD, ChristenUnie-SGP, PVV en PvdA een motie in die het college verzoekt om de wijziging van de APV voor te bereiden die bijdraagt aan het veilig watersporten op de Zoetermeerse Plas. Dit geeft de verenigingen de ruimte en de tijd te zoeken naar een goede en duurzame oplossing voor de komende jaren. Dank u wel.

Motie nr. 2404-01 ingediend door D66, VVD, ChristenUnie-SGP, PVV, PvdA
Veilig watersporten op de Zoetermeerse Plas!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 april 2024;

constaterende dat:
- er vijf jaar geleden een wijziging in de APV is opgenomen inhoudende een verbod op verbrandingsmotoren met een ontheffing voor vijf jaar voor bestaande gebruikers;
- de watersportvereniging met zeer veel moeite een ontheffing kreeg binnen deze overgangsperiode;
- deze overgangsperiode de komende maand afloopt;
- de watersportvereniging beperkt gebruik maakt van verbrandingsmotoren, met name bij het lesgeven aan kinderen en bij wedstrijden, voor het waarborgen van de veiligheid;

overwegende dat:
- het aanbieden van watersportactiviteiten (lessen en wedstrijden) voor kinderen zal naar alle waarschijnlijkheid moet stoppen op het moment dat de betreffende vereniging geen ontheffing meer krijgt, omdat deze activiteiten niet meer op een veilige wijze kunnen worden uitgevoerd;
- het vijf jaar geleden de hoop van de gemeente was dat na vijf jaar elektromotoren een goede vervanger zouden zijn, maar dat dit is echter helaas niet het geval, omdat je met een standaard elektrische buitenboordmotor geen groep kinderen kunt begeleiden en zeker niet adequaat kunt reageren als er op 100 meter afstand een kind in een zeilbootje omslaat;
- tot een aantal jaar geleden alle buitenboordmotoren tweetaktmotoren waren en dat met de overstap op viertaktmotoren een grote investering is gedaan waarmee een forse winst met betrekking tot de uitstoot is gehaald;
- de watersportvereniging, maar ook Pocahontas, erbij gebaat is als in de APV wordt opgenomen dat verenigingen die voor de veiligheid bij evenementen een motorboot nodig hebben een ontheffing voor het gebruik van een verbrandingsmotor krijgen voor de komende vijf jaar;
- met een ontheffing de watersportvereniging en Pocahontas de zekerheid hebben dat ze hun activiteiten veilig kunnen blijven doen;

- het belangrijk is om kinderen op een laagdrempelige manier kennis te kunnen laten maken met watersport;

verzoekt het college om:
- een wijziging van de APV voor te bereiden waarmee huidige en toekomstige watersportverenigingen rondom het Noord Aa worden toegevoegd aan Artikel 5:23a, lid 4;
- tot de stemming over de voorgestelde gewijzigde APV watersportverenigingen rondom het Noord Aa een ontheffing te verlenen voor het gebruik van verbrandingsmotoren en het harder varen dan 6 kilometer per uur;
- in de beleidsregel ontheffing vaarbeleid artikel 3 aan te passen dusdanig dat de organisatie van evenementen op de Zoetermeerse Plas een geldige ontheffingsgrond is;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. Mijnheer Van Gils heeft geen behoefte om daar iets aan toe te voegen. Ja, lastig hè? Mijnheer Van Rumpt? Nee, mijnheer De Vogel? Nee, niemand durft meer nu. Mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, ik wil u niet teleurstellen voorzitter, want ik heb namelijk ook nog een vraag aan u, of eigenlijk een opmerking. U had mij toegezegd om nog eventjes iets te verduidelijken over hoe u dan om zou gaan met vragen tot ontheffing en hoe die twee begrippen verkeer en veiligheid daar een rol in spelen. En u heeft wel een voorbeeld genoemd in het memo dat u erover heeft gestuurd. Maar ik vind het wel heel erg mager want ik ben er niet veel wijzer van geworden, moet ik eerlijk zeggen. Maar ik heb niet de behoefte gevoeld om er een motie over in te dienen. En omdat het maar over heel weinig mensen gaat die vergunningen aanvragen, denk ik 'nou vooruit maar'. Maar het had wel wat duidelijker gekund, vind ik.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel. Dan zal ik daar vanuit het college proberen zo kort en bondig mogelijk, gezien het tijdstip, te reageren. Dit is volgens mij... We hebben er uitgebreid in de commissie bij stilgestaan, dus ik ga hier niet al te lang wat van zeggen. Ik constateer wel dat er na vijf jaar voortschrijdend inzicht is over de wijze waarop we wensen om te gaan met brandstofmotoren. Daar moeten we dan met elkaar ook maar even kennis van nemen.
De motie zoals die er nu ligt, zou ik gewoon oordeel raad willen geven. Hij is zeker uitvoerbaar. Ik zeg er overigens richting mijnheer Ekkelenkamp bij: als je een APV-wijziging doet, waarbij de watersportverenigingen in de APV komen, betekent dat dus gewoon langdurig en dan heb je geen ontheffing meer. Nu zouden we een ontheffing kunnen regelen via het criterium veiligheid. Dat is op het voorbeeld dat in het memo naar voren zou komen. Maar goed, het is aan u uiteraard om daar een keuze in te maken. Dus daar kunt u voor kiezen. Wat mij betreft is het dus uitvoerbaar, om even de motie af te pellen en kunt u dat dus bij de volgende APV-wijziging meenemen. Dan zullen wij die ook voorstellen.
Die ontheffing is al mogelijk via de veiligheidscriteria. Dat is het probleem niet. En als wij naast verkeer en veiligheid, nog evenementen zouden moeten toevoegen als een criterium voor die ontheffing is dat natuurlijk ook mogelijk. Wat ons betreft is er geen reden om dit niet te doen, maar ik geef wel mee dat dit wel een verschraling is van datgene wat we vijf jaar geleden allemaal voor ogen hadden. Nee, interrumperen mag niet. Nee. Heerlijk om dat te doen, zo fijn.
Dan ga ik over naar de stemming over de motie, want zo gaat deze procedure. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Dat kan wel natuurlijk. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Een sympathieke motie natuurlijk, want we willen allemaal onze verenigingen overeind houden, maar we hebben niet voor niets een aantal jaar geleden met elkaar besloten om in te zetten op elektrisch vervoer op de Zoetermeerse Plas. Wij vinden dan ook niet dat we daar nu van moeten afwijken. Wel zouden wij graag zien dat we als gemeente nadenken over een lening of een subsidie waarmee we de verenigingen helpen om zo'n elektromotor aan te schaffen, passend bij ons doel om elektrisch vervoer op de Zoetermeerse Plas toe te staan. Dus we zullen op dit moment tegen deze motie stemmen.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Voor FVD Zoetermeer gaat deze motie niet ver genoeg en iedereen moet een bootje, ongeacht de aandrijving, gewoon daar kunnen varen waar zij willen. Dus we zullen tegenstemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, Dank u wel. Ook de ChristenUnie-SGP vindt duurzaamheid heel belangrijk, maar het moet wel haalbaar en betaalbaar blijven. Voor verenigingen rond het Noord Aa is het nog verder verduurzamen van deze boten niet haalbaar en betaalbaar. Op het moment dat deze verenigingen de ontheffing niet meer zouden krijgen, kunnen zij de huidige boten niet meer gebruiken. Dan zouden de activiteiten moeten stoppen omdat de veiligheid niet meer te waarborgen is. Het kunnen blijven aanbieden van watersportactiviteiten, met name voor kinderen vinden wij belangrijker dan de relatief kleine impact van het gebruik van deze buitenboordmotoren. Daarom dienen we deze motie mede in en steunen we die dus ook.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Vijf jaar geleden heeft de raad een beslissing genomen geen brandstofmotoren meer op de Zoetermeerse wateren toe te laten met een overgangsperiode van vijf jaar. Die beslissing is met algemene stemmen aangenomen. Zoetermeer Vooruit ziet geen reden om de beslissing terug te draaien. De argumenten in de motie vinden wij niet sterk. Als de veiligheid in het geding is, kan er altijd een ontheffing worden aangevraagd. Ook vindt Zoetermeer Vooruit het niet eerlijk tegenover de mensen die wel geïnvesteerd hebben in hun boten om om te schakelen naar elektrisch varen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. De LHN steunt de motie Watersporten op de Zoetermeerse Plas. De impact van aanpassing van de APV zal gering zijn voor de plas en de voordelen voor de verenigingen zijn zeer groot, met name waar het gaat om de veiligheid bij evenementen en het sporten van jongeren. Dank.

De **voorzitter**: Ik kijk rond of er nog andere stemverklaringen zijn. Als dat niet het geval is, ga ik hem in stemming brengen en ik ga het dit keer even andersom doen. dan kunt u daar rekening mee houden. Ik vraag wie er tegen deze motie is. Tegen de motie die nu voorligt. Dat is de fractie van GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, CDA, Zó! Zoetermeer, PDvZ en FVD. De motie is met 20 stemmen voor en 16 tegen aangenomen.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Dan dank ik u allen hartelijk voor uw aanwezigheid en sluit ik de vergadering.

Sluiting om 23.31 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 22 april 2024

de griffier,

drs. R. Blokland MCM

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen